



Mærsk Nielsen HR
- en konsulentvirksomhed med fokus på kompetenceudvikling

Digitale skills i AMU - new practice

Afrapportering fra et TUP projekt

Februar 2017

Mærsk Nielsen HR

Jystrup Bygade 4

4174 Jystrup

Tlf. 35 13 22 77

E-mail: lizzie@maersk-nielsen.dk

www.maersk-nielsen.dk

ISBN: 978-87-92324-76-4

Februar 2017

Anvendte fotos i rapporten kommer fra Colourbox

Analyserapporten er udarbejdet af konsulenter fra Mærsk Nielsen HR
i samarbejde med Janne Bremholm fra SOSU Sjælland

Projektet har modtaget støtte fra Undervisningsministeriets
Tværgående Udviklingspulje 2014. Projektnummer 136869.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
1.1 Projektets formål	5
1.2 Projektdeltagere og målgrupper for projektet	5
1.4 Projektets organisering og styring	6
1.5 Anvendte metoder i rapportens udarbejdelse.....	7
1.6 Rapportens indhold	9
2. Projektets aktiviteter	11
3. Projektets output	17
4. Projektets effekter	37
4.1 Effekter på kort sigt	37
4.2 Effekter på mellemlang sigt.....	47
4.3 Effekter på lang sigt	56
5. Indikatorer, deskriptorer, udfordringer og læring i projektet	61
5.1 Resultater på indikatorer og deskriptorer	61
5.2 Udfordringer i projektet	68
5.3 Læring, gode erfaringer og anbefalinger	70
6. Bilag	74
6.1 Program for 1. seminar den 12. november 2014	74
6.2 Program for 2. seminar den 15.-16. april 2015	75
6.3 Program for 3. seminar den 2. december 2015	77
6.4 Program for formidlingskonferencen	79
6.5 Afrapporteringsskabelon	80



1. Indledning

1.1 Projektets formål

Projektets formål har været at bidrage til øget anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelser inden for social- og sundhedsområdet og på det pædagogiske område.

Gennem deltagelse i seminarer, webinarer og udviklingsarbejde på skolerne skulle projektdeltagere udvikle deres didaktiske kompetencer til at planlægge, gennemføre og evaluere digitale læringsforløb, hvilket skulle bidrage til øget fleksibilitet i AMU. Der skulle i projektet bl.a. være fokus på anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Formålet var desuden, at AMU-kursisternes it-kompetencer skulle styrkes gennem deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring, da it-kompetencer er helt centrale for medarbejdere inden for social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske område.

Projektet skulle dermed bidrage til at nedbryde barrierer for anvendelse af digital læring, såvel i relation til underviserne som i relation til kursisterne, og de virksomheder de kommer fra.

Endelig har formålet med projektet været, at der skulle udarbejdes undervisnings- og inspirationsmaterialer til digital læring til udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

1.2 Projektdeltagere og målgrupper for projektet

Projektets slutmålgruppe har været AMU-målgrupper inden for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet, samt de offentlige og private virksomheder der beskæftiger denne målgruppe.

Gennem øget anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne skulle målgrupperne få adgang til mere fleksible arbejdsmarkedsuddannelser gennem anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning. Desuden skulle anvendelse af digital læring øge mulighederne for undervisningsdifferentiering ved såvel tilstedeværelsesundervisning som ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Målgruppen for projektets udviklingsaktiviteter har været undervisere på arbejdsmarkedsuddannelserne inden for det pædagogiske område samt for social- og sundhedsområdet. Der har desuden været involveret uddannelseskonsulenter fra skolerne i projektet, da disse bl.a. har kunnet bidrage til dialog med AMU-målgrupperne og virksomhederne om behov for, ønsker til og resultater af fleksibel, digital læring i AMU.

Nedenstående 16 uddannelsesinstitutioner har været involveret i projektet, og hver institution har typisk deltaget med to projektdeltagere:

- SOSU Nord
- SOSU Århus
- SOSU Nykøbing F¹
- SOSU Herning
- SOSU Fredericia – Vejle – Horsens
- SOSU Fyn
- SOSU Sjælland
- UCC
- VIA
- SOSU Skive – Thisted – Viborg
- SOSU Syd
- SOSU Silkeborg
- UC Syd²
- SOSU Randers
- SOSU C
- SOSU Esbjerg

Ledelsesrepræsentanter fra skolerne har været inddraget i projektet gennem etablering af en styregruppe, der løbende har fulgt udviklingsprojektets aktiviteter og resultater. Ledelsesrepræsentanternes deltagelse i projektet har været central i forhold til at sikre ledelsesmæssig støtte og afsættelse af ressourcer til projektet internt på skolerne i projektperioden.

1.4 Projektets organisering og styring

Projektdeltagerne har været organiseret i seks klynger bestående af projektdeltagere fra 2-3 uddannelsesinstitutioner. Klyngerne har hver især haft ansvaret for udvikling af metoder og redskaber til digital læring i relation til én eller to udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser. Klyngerne har ligeledes haft ansvaret for udvikling af inspirationsmaterialer til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

Ved projektets etablering blev der nedsat en styregruppe med deltagelse af ledelsesrepræsentanter fra syv af de deltagende uddannelsesinstitutioner.

¹ SOSU Nykøbing F meddelte den 11. maj 2015 projektledelsen, at de blev nødt til at trække sig fra projektet, da de ikke længere havde mulighed for at lade AMU-undervisere deltage i projektaktiviteterne.

² UC Syd trak sig ud af projektet i sommeren 2015 – ligeledes med den begrundelse, at de ikke længere havde mulighed for lade AMU-undervisere deltage i projektaktiviteterne.

De syv styregruppemedlemmer har været:

- Efter- og videreuddannelseschef Lis Fibæk, SOSU Århus
- Kursusleder Tina Hertz Skaftø, SOSU Syd
- Uddannelsesleder, efter-videreuddannelse, Pia Ranck, SOSU Fredericia-Vejle-Horsens
- Chefkonsulent Karin Jørgensen, SOSU Randers
- Adjunkt Karen Randlev Reitz, VIA UC
- Programleder Kirsten Maria Skovhøj, UCC
- Kursusleder Janne Bremholm, SOSU Sjælland

SOSU Sjælland har været projektholder, og kursusleder Janne Bremholm fra SOSU Sjælland, Ringsted, har været projektleder. Gitte Lykkebo Petersen, ligeledes fra SOSU Sjælland, har været projektsekretær.

Styregruppen har afholdt fire styregruppemøder i projektperioden. Styregruppen har også deltaget i den afsluttende konference, der blev afholdt den 10. november 2016.

Fem repræsentanter for styregruppen har desuden deltaget i en workshop med fokus på udvikling af forandringsteorien ved projektets start i september 2014.

Projektet er blevet faciliteret af Lizzie Mærsk Nielsen fra konsulentvirksomheden Mærsk Nielsen HR. Lizzie Mærsk Nielsen har bidraget til udformning af ansøgningen til Undervisningsministeriet, til udvikling af forandringsteorien og til planlægning og gennemførelse af de tre seminarer. Lizzie Mærsk Nielsen har desuden udarbejdet denne afrapportering i samarbejde med projektleder Janne Bremholm og projektsekretær Gitte Lykkebo Petersen.

1.5 Anvendte metoder i rapportens udarbejdelse

Rapportens beskrivelse af projektets aktiviteter, output og effekter bygger især på de seks klyngers skriftlige afrapporteringer af projektførelsen og projektsresultaterne.

I afrapporteringerne har deltagerne i de enkelte klynger bl.a. skullet beskrive følgende:

- antallet af deltagere i gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring
- anvendte metoder og værktøjer til digital læring
- erfaringer med anvendte metoder og værktøjer
- anvendte værktøjer til dokumentation af kursisternes læringsudbytte
- anvendte modeller til dokumentation af kursisternes tilstedeværelse ved digital læring med ikke-tilstedeværelsesundervisning
- kursisternes tilfredshed med og udbytte af undervisningen

- virksomhedernes tilfredshed og udbytte
- hvordan de digitale undervisningsforløb er blevet markedsført
- de gennemførte videndelingsmøder på skolerne.

Projektdeltagerne skulle desuden beskrive, i hvilket omfang og på hvilken måde de mener, at projektet har bidraget til opnåelse af de effekter, der fremgår af forandringsteorien.

Klyngetovholdere og projektdeltagere er, efter aflevering af afrapporteringerne, blevet bedt om at uddybe dele af afrapporteringerne skriftligt. Der er desuden gennemført interview med udvalgte klyngetovholdere og projektdeltagere.

Rapportens beskrivelse af projektaktiviteter m.m. bygger desuden på klynernes mål- og handleplaner, der blev udarbejdet ved projektets start, og som løbende er blevet opdateret igennem projektperioden.

I afrapporteringen indgår også de inspirationsmaterialer til undervisning på udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser, som klyngerne har udarbejdet ved projektets afslutning.

Beskrivelsen af projektets output og effekter bygger desuden på projektdeltagernes besvarelser af et spørgeskema ved projektets start og ved projektets afslutning.

I spørgeskemaet er projektdeltagerne f.eks. blevet bedt om at vurdere, i hvilken grad de anvender forskellige former for digital læring i undervisningen, i hvilken grad de udvikler digitalt læringsmateriale til undervisningen, og i hvilken grad de vurderer, at de har de nødvendige didaktiske forudsætninger for at anvende digital læring i undervisningen.

I spørgeskemaet ved projektets afslutning er projektdeltagerne desuden blevet bedt om at svare på, i hvilken grad de gennem deltagelse i projektet får forbedret deres kompetencer til at anvende digitale metoder og redskaber til planlægning og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelserne.

Endelig bygger beskrivelsen af projektets effekter samt udfordringer i projektet på interview gennemført med projektlederen og med udvalgte styregruppemedlemmer.

1.6 Rapportens indhold

I kapitel 2 er en kort præsentation af de forskellige aktiviteter, der er gennemført i projektperioden.

Kapitel 3 præsenterer projektets output. Beskrivelsen knytter sig tæt til output, som er beskrevet i forandringsteorien.

I kapitel 4 er en præsentation af projektets effekter. Beskrivelsen af projektets effekter er delt op i effekter på kort sigt, effekter på mellemlang sigt og effekter på lang sigt.

Kapitel 5 indeholder en opsamling på de indikatorer og deskriptorer, der blev udarbejdet på indikatorworkshoppen ved projektets start. Kapitlet indeholder desuden en beskrivelse af udfordringer i projektet.

Kapitel 6 indeholder projektets bilag, som består af programmer for de tre seminarer, samt for formidlingskonferencen der blev gennemført ved projektets afslutning.

Rapporten er udarbejdet af konsulent Lizzie Mærsk Nielsen fra konsulentvirksomheden Mærsk Nielsen HR i samarbejde med projektleder Janne Bremholm.

Som led i projektet er der blevet udarbejdet ni inspirationsmaterialer til digital læring i otte forskellige arbejdsmarkedsuddannelser. Inspirationsmaterialerne kan findes på www.emu.dk.

Materialerne er desuden afleveret til Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS), som har offentliggjort inspirationsmaterialet på deres website. Se materialerne her: <http://www.epos-amu.dk/Uddannelser/Inspirationsmateriale>.



2. Projektets aktiviteter

I dette kapitel følger en kort beskrivelse af udviklingsprojektets aktiviteter.

Alle projektaktiviteter er blevet gennemført i overensstemmelse med ansøgningen. Der har dog været en tidsmæssig forskydning af projektets afslutning. Dette er sket efter nærmere aftale med Undervisningsministeriet.

Etablering af en styregruppe og udvikling af forandrings-teori

Som beskrevet i indledningen blev der ved projektets etablering nedsat en styregruppe med deltagelse af ledelsesrepræsentanter fra syv af de deltagende uddannelsesinstitutioner.

Styregruppen har afholdt fire styregruppemøder i projektperioden. Styregruppen har desuden deltaget i den afsluttende konference, der blev afholdt den 10. november 2016.

Fem repræsentanter for styregruppen deltog sammen med ekstern konsulent Lizzie Mærsk Nielsen i en workshop med fokus på udvikling af forandringsteorien ved projektets start i september 2014. Efter modtagelse af referat fra Rambøll udarbejdede projektleder Janne Bremholm og Lizzie Mærsk Nielsen et udkast til endelig forandringsteori, der blev godkendt af styregruppen, inden det blev afleveret til Undervisningsministeriet.

Efterfølgende deltog projektleder Janne Bremholm desuden i en workshop om udvikling af indikatorer og deskriptorer, der skulle indgå i evaluering af projektet.

Detailplanlægning samt etablering af en platform for deling af projektdokumenter

I september-november 2014 blev der gennemført en detailplanlægning af projektet. Herunder endelige aftaler om projektdeltagere og fastsættelse af datoer for de fælles aktiviteter i projektet. Der blev desuden udarbejdet en projektplan, der nøje beskrev alle aktiviteterne i hver af projektets faser. Projektplanen blev udsendt til alle projektdeltagere og styregruppemedlemmer.

Som led i opstart af projektet blev der desuden etableret en platform for deling af projektets dokumenter. Det blev besluttet at anvende Fronter som platform, da stort set alle uddannelsesinstitutionerne i forvejen anvendte denne platform.

Fronter er i hele projektperioden blevet anvendt af projektledelsen, projektdeltagerne, styregruppen og ledelsesrepræsentanterne fra skolerne til kommunikation og videndeling.

Planlægning og gennemførelse seminarer og webinarer

Som planlagt er der i projektperioden gennemført tre seminarer. Det første og det sidste seminar blev gennemført som endagsseminarer, mens det midterste seminar blev gennemført som et todagesseminar.

Seminarer er blevet gennemført på følgende datoer:

- 1. seminar den 12. november 2014
- 2. seminar den 15.-16. august 2015
- 3. seminar den 2. december 2015

Se programmerne for seminarer i bilagene 6.1, 6.2 og 6.3.

På seminarerne har projektdeltagerne hentet inspiration til arbejdet med udvikling af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne, herunder gennemførelse af digital læring ved ikke-tilstedeværelsesundervisning. Deltagerne har desuden fået sparring og muligheder for at dele viden og udveksle erfaringer.

Seminarerne er blevet gennemført i en vekselvirkning mellem oplæg, dialog og erfaringsudveksling. Seminarerne er blevet planlagt og gennemført i et samarbejde mellem projektlederen og den eksterne konsulent.

På det første seminar blev der dannet seks klynger bestående af projektdeltagere fra 2-3 uddannelsesinstitutioner. Klyngerne fik til opgave at udvikle digitale læringsforløb til udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser. Projektdeltagerne i klyngerne skulle desuden udarbejde inspirationsmaterialer til planlægning og gennemførelse af undervisningen i de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

På det første seminar udarbejdede klyngerne de første udkast til mål- og handleplaner for det videre udviklingsarbejde, og mål- og handleplanerne er løbende blevet opdateret i hele projektperioden. Dette har givet projektledelsen, de øvrige projektdeltagere, styregruppen og den eksterne konsulent mulighed for at følge med i klyngernes aktiviteter, output og effekter.

Udover de tre seminarer er der i projektperioden desuden gennemført to webinarer.³

De to webinarer er gennemført på følgende datoer:

- 11. marts 2015
- 23. september 2015.

Hensigten med webinarerne var, at projektdeltagerne kunne få viden om metoder og værktøjer til anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne, uden at de skulle anvende ekstra tid på transport for at mødes til fælles seminarer.

Webinarerne havde til formål at bidrage til øget viden om mulighederne for digital læring – både ved at præsentere faglige oplæg, og ved at deltagerne selv afprøvede forskellige digitale metoder og værktøjer som led i afholdelse af webinarerne.

Webinarerne er blevet planlagt og gennemført af projektlederen i samarbejde med projektdeltagere og øvrige medarbejdere fra uddannelsesinstitutionerne.

Udviklingsarbejde i klyngerne og ude på uddannelsesinstitutionerne

Udviklingsarbejdet er blevet gennemført i de seks klynger bestående af projektdeltagere fra 2-4 skoler.

Klyngerne har haft udviklingstid på de tre seminarer, og de har desuden afholdt såvel fysiske som digitale møder mellem seminarerne. Nogle af klyngeomøderne har været afholdt som heldagsmøder, mens andre møder har haft en varighed på få timer.

På møderne har klyngerne i fællesskab aftalt rammer for udviklingsarbejdet, og projektdeltagerne har derefter gennemført udviklingsarbejdet på egen uddannelsesinstitution. Efterfølgende er resultaterne af udviklingsarbejdet blevet drøftet i klyngerne.

³ Det er en fejl, at det af projektansøgningen fremgår, at der skulle gennemføres tre webinarer, da der i budgettet kun er afsat timer til gennemførelse af to webinarer. Det fremgår ligeledes af forandringsteorien, at der kun skal gennemføres to webinarer.

Gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring

Der er udviklet digitale læringsforløb til otte arbejdsmarkedsuddannelser.

I projektperioden er der gennemført arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring inden for syv af disse otte arbejdsmarkedsuddannelser. Dele af de udarbejdede undervisningsmaterialer til den ottende arbejdsmarkedsuddannelse er dog blevet anvendt på en anden arbejdsmarkedsuddannelse.

I fem arbejdsmarkedsuddannelser er der anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning i dele af uddannelsesforløbene.

Læs mere om de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser i det fjerde afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf s. 18 ff.)

Udarbejdelse af undervisnings- og inspirationsmaterialer til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser

Der er blevet udviklet undervisnings-/inspirationsmaterialer til følgende otte arbejdsmarkedsuddannelser:

- Arbejdsmiljø i SOSU arbejdet – etik og adfærd (40606)
- Konfliktåndterning i pædagogisk arbejde (44274)
- Leg og læring med digitale medier (47732)
- Neuropædagogik som redskab i pædagogisk arbejde (44859)
- Praktikvejleder af PAU og SOSU elever (48256)
- Tidlig opsporing af sygdomstegn (46874)
- Velfærdsteknologi i det daglige omsorgsarbejde (47260)
- Samspil og relationer i pædagogisk arbejde (42665)

Til den sidstnævnte arbejdsmarkedsuddannelse er der udviklet to inspirationsmaterialer. Det ene inspirationsmateriale er rettet mod undervisere inden for social- og sundhedsområdet, mens det andet inspirationsmateriale er rettet mod undervisere inden for det pædagogiske område.

Det var oprindeligt planen, at der også skulle have været udviklet undervisnings- og inspirationsmaterialer til arbejdsmarkedsuddannelsen *Arbejdet som familieplejer* (44873). Desværre stoppede de to projektdeltagere, der skulle arbejde med udvikling af materialet midt i projektperioden, og derfor var det ikke muligt at udvikle materialet.

Undervisnings- og inspirationsmaterialerne kan bidrage til, at projektets metoder, værktøjer og erfaringer ikke kun kommer projektdeltagerne til gode, men at de udbredes til alle de uddannelsesinstitutioner, der udbyder arbejdsmarkedsuddannelser inden for det pædagogiske område samt social- og sundhedsområdet.

Materialerne kan desuden være til inspiration for undervisere inden for andre efteruddannelsesområder.

Skoleinterne temamøder

I projektperioden er der blevet afholdt mindst to interne videndelingsmøder på alle de deltagende uddannelsesinstitutioner.

Uddannelsesinstitutionerne har typisk gennemført det første temamøde i slutningen af fase 1, hvor projektdeltagerne har informeret deres kollegaer og ledere om projektet, og det udviklingsarbejde der er igangsat i de klynger, som projektdeltagerne er involverede i.

Det andet temamøde er gennemført i projektets sidste fase, hvor projektdeltagerne har informeret kollegaer og ledere om resultaterne af projektet.

Temamøderne har bidraget til, at undervisere, konsulenter og ledere på de involverede uddannelsesinstitutioner er blevet inddraget i projektaktiviteterne. Desuden har temamøderne bidraget til udvikling af uddannelsesinstitutionernes strategier for anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne. Læs mere om de interne videndelingsmøder i det næstsidste afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf. s. 25 f.)

Erfa-møde med Undervisningsministeriet og de øvrige TUP-projekter

Projektlederen og samt øvrige repræsentanter fra projektet har deltaget i Undervisningsministeriets erfa-møde for TUP-projekter, der har arbejdet med udvikling af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne. Erfa-mødet blev afholdt i København den 10. november 2015.

Læs mere om erfa-møderne i det næstsidste afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf. s. 27).

Formidlingskonference ved projektets afslutning

Den 10. november 2016 blev der gennemført en formidlingskonference. Konferencen var oprindeligt planlagt til gennemførelse den 24. august, men denne konference måtte aflyses pga. af for få tilmeldinger.

Ved konferencen den 10. november 2016 var der deltagelse af projektdeltagere, lederne fra de involverede uddannelsesinstitutioner, en repræsentant fra EPOS og repræsentanter fra VEU Center Øst og øerne samt fra VEU Center Vestsjælland.

Der var i alt 25 tilmeldte til konferencen.

Læs mere om formidlingskonferencen i det næstsidste afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf. s. 27).



3. Projektets output

Dette afsnit er en præsentation af projektets output. Beskrivelsen af projektets output knytter sig tæt til de output, som er beskrevet i forandringsteorien.

Projektdeltagerne besidder viden om metoder, værktøjer, webteknologier og didaktik i relation til digital læring i AMU

De udviklede inspirationsmaterialer til undervisning på arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring viser, at projektdeltagerne har kompetencer til at planlægge arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digitale metoder, værktøjer og webteknologier.

Klyngernes skriftlige afrapporteringer viser, at der på projektskolerne er gennemført en række arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring.

Projektdeltagerne har i spørgeskemaundersøgelsen ved projektets afslutning vurderet, at de gennem deltagelse i projektet har tilegnet sig viden om relevante metoder og værktøjer, der kan anvendes til planlægning og gennemførelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

I kapitlet om projektets effekter er der en nærmere beskrivelse af projektdeltagernes erfaringer med de udviklede metoder og redskaber til digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Deltagerne har udviklet kompetencer til at udforme digitale læremidler og didaktiske designs til planlægning og gennemførelse af digital læring

Den gennemførte spørgeskemaundersøgelse af projektdeltagernes vurdering af egne digitale kompetencer ved projektets afslutning viser, at de gennem deltagelse i projektet i høj grad har tilegnet sig de nødvendige didaktiske forudsætninger for at undervise med anvendelse af digital læring.

Projektdeltagerne har udviklet undervisningsmaterialer til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser, og de har gennemført arbejdsmarkedsuddannelserne med anvendelse af digital læring.

Der foreligger digitale undervisningsmaterialer til udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser

Som det fremgår af sjette afsnit i Kapitel 2 (jf. s. 14 f.) er der i projektperioden blevet udviklet digitale undervisningsmaterialer til otte arbejdsmarkedsuddannelser.

Undervisningsmetoderne og redskaberne til digital læring er beskrevet i inspirationsmaterialer, der stilles til rådighed for alle undervisere inden for social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske områder.

De digitale undervisnings- og inspirationsmaterialer er blevet offentliggjort på www.emu.dk.

Materialerne er desuden afleveret til Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS), som har offentliggjort inspirationsmaterialerne på deres website. Se her: <http://www.epos-amu.dk/Uddannelser/Inspirationsmateriale>.

Gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring

I projektperioden har uddannelsesinstitutionerne, der har deltaget i projektet, samlet set haft 706 kursister til at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring. Nogle af disse er gennemført med delvis anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Der er kun gennemført ét forløb med arbejdsmarkedsuddannelsen *Velfærdsteknologi i det daglige omsorgsarbejde (47260)*, og der er ikke gennemført forløb med arbejdsmarkedsuddannelsen *Arbejdsmiljø i SOSU arbejdet – etik og adfærd (40606)* pga. manglende efterspørgsel. De udarbejdede undervisningsmaterialer til sidstnævnte arbejdsmarkedsuddannelse er dog blevet anvendt på en anden arbejdsmarkedsuddannelse, hvor der har været deltagelse af 44 kursister.

Inden for de øvrige arbejdsmarkedsuddannelser er gennemført flere uddannelsesforløb. I det følgende beskrives de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring. Det er for hver arbejdsmarkedsuddannelse angivet, hvor mange kursister der har deltaget i uddannelsen.

Det er desuden angivet, hvor mange af kursisterne, der har fået udstedt uddannelsesbevis ved uddannelsens afslutning. Det fremgår af klyngernes af-rapporteringer, at anvendelsen af digital læring på uddannelserne ikke har været en hindring for kursisternes fuldførelse af uddannelserne.

Når der ikke er udstedt uddannelsesbevis til enkelte kursister, er det typisk forbundet med fravær pga. sygdom, eller manglende fuldførelse pga. jobskifte i de længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser, der er gennemført i splitforløb.

Velfærdsteknologi i det daglige omsorgsarbejde (47260)

Det har været vanskeligt at få gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen i projektperioden.

Da klyngen valgte at arbejde med udvikling af digital læring til denne arbejdsmarkedsuddannelse, var uddannelsen meget efterspurgt, og der var udsigt til, at en kommune ville bestille en hel række af disse kurser. Siden ændrede efterspørgslen sig dog, da kommunerne valgte at håndtere de velfærdsteknologiske udfordringer på anden vis end gennem deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser.

Der lykkedes dog i foråret 2016 at få gennemført et hold med 17 kursister på SOSU Nord. Disse kursister har dog kun arbejdet med ca. halvdelen af de udviklede undervisningsmaterialer, da de alle kom fra behandlingspsykiatrien, som havde ønsket et særligt fokus på arbejdsmarkedsuddannelsen, og derfor var det udviklede undervisningsmateriale ikke hensigtsmæssigt at anvende.

En del af det udviklede undervisningsmateriale består af et skema til VelfærdsteknologiVurdering (VTV), der understøtter en helhedsvurdering af samspil og anvendelighed af en velfærdsteknologisk løsning i forhold til teknologi, organisation og medarbejder, økonomi og ressourcer samt borgerperspektiv.

Skemaet er afprøvet både på arbejdsmarkedsuddannelsen med de 17 kursister, og med 75 kursister der har deltaget i arbejdsmarkedsuddannelsen *Hverdagsliv som indsatsområde* (40596), hvor der også indgår emner som rehabilitering, mestring og borgernes autonomi, den motiverende samtale m.m.

Leg og læring med digitale medier i dagtilbud (47732)

Tre af projektskolerne har gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen med anvendelse af digital læring.

På SOSU Sjælland er der gennemført ét hold med 28 deltagere. Uddannelsen er blevet afholdt med tre tilstedeværelsesdage og to dage med ikke-tilstedeværelse.

På SOSU Fyn er der blevet gennemført to hold med i alt 46 deltagere. Heraf fik de 45 deltagere uddannelsesbevis. Uddannelsen er blevet gennemført med to halvdags- og en heldags ikke-tilstedeværelsesundervisning.

På UCC er der blevet gennemført fem hold med i alt 106 deltagere. På de gennemførte hold er der anvendt enten en hel kursusdag eller to halve kursusdage som ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Da arbejdsmarkedsuddannelsen blev gennemført på SOSU Sjælland og SOSU Fyn var der begge steder én af kursUSDeltagerne, der ikke fik udstedt uddannelsesbevis. På UCC var der otte kursUSDeltagere, der ikke fik udstedt uddannelsesbevis.

Konflikthåndtering i pædagogisk arbejde (44274)

Der er kun én af projektskolerne, der har gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen med anvendelse af digital læring. Udvikling af de digitale læringsmaterialer er dog udviklet i et samarbejde mellem tre af projektskolerne.

SOSU Fyn har gennemført to hold i efteråret 2015. For begge hold gælder det, at kursisterne har deltaget i et otteugers forløb, hvor denne arbejdsmarkedsuddannelse har været én blandt mange.

Arbejdsmarkedsuddannelsen er blevet gennemført med to halvdags- og en heldags ikke-tilstedeværelsesundervisning. Der er både anvendt synkron og asynkron undervisning.

Den er blevet gennemført i splitforløb, så de fem dages uddannelse er blevet spredt ud på de otte ugers samlede uddannelsesforløb.

Alle kursisterne har fået udleveret en iPad af skolen, som de har kunnet bruge både på skolen og derhjemme.

Det lange uddannelsesforløb, som kursisterne har deltaget i, er atypisk i forhold til de øvrige uddannelsesforløb, der er gennemført i projektperioden. Kursisterne har gennem de lange uddannelsesforløb haft mulighed for at tilvænne sig en anderledes undervisningsform, der udover anvendelse af digitale medier også omfattede synkron og asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Samspil og relationer i det pædagogiske arbejde (42665)

To af projektskolerne har gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen med anvendelse af digital læring.

SOSU STV har gennemført uddannelsen med to hold med i alt 44 deltagere. Alle deltagere har modtaget uddannelsesbevis.

Uddannelsen er gennemført på fem fortløbende dage med indlagte opgaver med asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning på den 3. og den 4. undervisningsdag.

VIA har gennemført 14 hold med et gennemsnit på 12 deltagere pr. hold. Der er ikke anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning på disse uddannelsesforløb, da kommunen har ønsket fuld tilstedeværelse på uddannelsen.

En af projektdeltagerne fortæller:

"Vi har ikke gennemført ikke-tilstedeværelsesundervisning, for kommunen har ønsket tilstedeværelse alle de fem dage. Den planlagte hjemmeopgave med videooptagelser og brugen af instruktionsvideoerne som understøttende undervisning har kursisterne fået ud over de 5 dage, som kurset varer. Dette har kunnet lade sig gøre, fordi arbejdsmarkedsuddannelsen er blevet gennemført i split, og så har de i splitperioden kunnet arbejde med videooptagelser."

Inspirationsmaterialet til arbejdsmarkedsuddannelsen er udarbejdet således, at det giver idéer til, hvordan undervisningen i arbejdsmarkedsuddannelsen fremadrettet kan gennemføres med ikke-tilstedeværelsesundervisning. En projektdeltager fortæller:

"Kurset er planlagt sådan, at vi fremadrettet kan gennemføre kurset med fire dages fremmøde og én dags ikke-tilstedeværelsesundervisning hjemme på arbejdspladsen med understøttende undervisningsvideoer og videooptagelser."

Som led i gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelsen har VIA oprettet et "Fælles Digitalt Websted", hvor kursisterne inden opstart af kurset kan orientere sig om underviseren samt om uddannelsens indhold og anvendte materialer.

Neuropædagogik som redskab i pædagogisk arbejde (44859)

Der er to af projektskolerne, der har gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen med anvendelse af digital læring.

SOSU Silkeborg har gennemført tre hold med 71 deltagere. Heraf var der 63, der fik udstedt kursusbevis.

Undervisningen er gennemført med 34 % ikke-tilstedeværelsesundervisning.

SOSU Herning har gennemført ét hold med 19 deltagere. Alle fik udstedt uddannelsesbevis.

Undervisningen blev gennemført med to halve dage med asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Tidlig opsporing af sygdomstegn (46874)

I projektperioden er denne arbejdsmarkedsuddannelse kun blevet gennemført af SOSU Randers på grund af manglende efterspørgsel på de to andre skoler i klyngen.

Der er gennemført ét hold på SOSU Randers med 22 deltagere fra én kommune. Alle deltagerne fik udstedt uddannelsesbevis.

Gennemførelse af uddannelsen med anvendelse af digital læring var resultatet af en stor markedsføringsindsats fra konsulenten på SOSU Randers. Det er efterfølgende blevet aftalt, at 250 medarbejdere fra den samme kommune skal deltage i det digitale uddannelsesforløb.

Arbejdsmarkedsuddannelsen er blevet gennemført med 20 % ikke-tilstedeværelsesundervisning. Denne del af uddannelsen er gennemført som to halve dage ud af de fem dage.

På SOSU C og SOSU Esbjerg var det vanskeligt at få kommunerne interesserede i gennemførelse af uddannelsen med asynkron fjernundervisning. De udviklede digitale læringsmaterialer er dog blevet anvendt i større eller mindre omfang – både på *Tidlig opsporing af sygdomstegn* og på andre relaterede arbejdsmarkedsuddannelser.

Arbejds miljø i SOSU arbejdet – etik og adfærd (40606)

Arbejdsmarkedsuddannelsen er ikke gennemført på projektskolerne i projektperioden pga. manglende efterspørgsel.

Nogle af de idéer, der er udviklet til digital læring til arbejdsmarkedsuddannelsen, er dog blevet afprøvet på arbejdsmarkedsuddannelsen *Forflytning og speciallejrning i borgerens hjem* (40934). Der har været 44 deltagere på de to hold, hvor idéerne er blevet afprøvet, og heraf har de 42 kursister modtaget et uddannelsesbevis.

Der er blevet afprøvet fjernundervisning på to forløb i form af Office Mix-oplæg, hvilket vil sige PowerPoint-oplæg, som var speakede, og som kursisten kunne tilgå via et tilsendt link. På to af uddannelsens fem dage er der blevet gennemført to gange halvanden times ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Praktikvejleder PAU og SOSU elever (48256)

Arbejdsmarkedsuddannelsen er blevet gennemført med anvendelse af digital læring på to af projektskolerne.

På SOSU Syd har der været 54 deltagere fordelt på to hold, og de har alle fået udstedt et uddannelsesbevis.

Der har været anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning på de to hold. Via platformen Meebook har deltagerne kunnet hente tekster, PowerPoint (speakede) og video med oplæg ved tavle og opgaver. Desuden er platformen blevet brugt til at give kursisterne feedback på de opgaver, de har udarbejdet.

På det første kursus var der tre dage med ikke-tilstedeværelsesundervisning, mens der på det andet kursus var to dage med ikke-tilstedeværelses-undervisning. Det har i alle tilfælde været hele dage med ikke-tilstede-værelsesundervisning, hvor kursisterne har siddet hjemme – enten alene eller i små grupper. Underviser har været til rådighed i kursustiden.

SOSU FVH har ligeledes gennemført arbejdsmarkedsuddannelsen to gange. Deltagerantallet har i alt været på 45, hvoraf de 41 deltagere har fået udstedt uddannelsesbevis.

Der har ikke været anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning på de to hold, men der har på begge hold været anvendt flipped learning.

Anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning

I fem ud af de otte arbejdsmarkedsuddannelser er der anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning i dele af uddannelserne. Dette gælder inden for arbejdsmarkedsuddannelserne *Konflikthåndtering i pædagogisk arbejde* (44274), *Leg og læring med digitale medier* (47732), *Neuropædagogik som redskab i pædagogisk arbejde* (44859), *Praktikvejleder af PAU og SOSU elever* (48256) og *Tidlig opsporing af sygdomstegn* (46874).

De tre arbejdsmarkedsuddannelser, der er gennemført uden ikke-tilstedeværelsesundervisning, er *Samspil og relationer i pædagogisk arbejde* (42665), *Arbejds miljø i SOSU arbejdet – etik og adfærd* (40606) og *Vel-færdsteknologi i det daglige omsorgsarbejde* (47260)

Når disse arbejdsmarkedsuddannelser er gennemført uden ikke-tilstedeværelsesundervisning, hænger det sammen med, at de kommuner, der har tilmeldt deres medarbejdere til arbejdsmarkedsuddannelserne, ikke har ønsket, at medarbejderne deltog i uddannelserne, hvis disse blev gennemført uden fuld tilstedeværelse.

Udviklede og afprøvede værktøjer til dokumentation af kursisters læringsudbytte ved digital læring

Projektdeltagerne har udviklet og afprøvet forskellige værktøjer til dokumentation af kursisters læringsudbytte.

Klyngerne har især valgt at anvende testværktøjerne Kahoot og Socrative, da disse værktøjer er gratis og lette at anvende. Der er desuden klynger, der har anvendt Google Analyse til måling af kursisters læringsudbytte.

Udover disse testværktøjer har klyngerne desuden anvendt kursisters egenproduktion af videoer og andre produkter, som f.eks. udfyldelse af skemaer og udarbejdelse af handleplaner for borgere som redskaber i vurdering af kursisters læringsudbytte. Der er desuden en af klyngerne, der

har udarbejdet en refleksionsguide, der kan anvendes i såvel før-målinger som målinger af kursisternes læringsudbytte ved arbejdsmarkedsuddannelsens afslutning.

Læs mere om anvendte værktøjer til dokumentation af kursisternes læringsudbytte under projektets effekter på kort sigt.

Udvikling og afprøvning af modeller til dokumentation af kursisternes deltagelse i digital læring ved ikke-tilstedeværelsesundervisning

Projektdeltagerne har i projektperioden udviklet og afprøvet forskellige modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse i de digitale læringsforløb i de tilfælde, hvor der er anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Der er bl.a. blevet udviklet og afprøvet følgende metoder:

- Gruppeselfie lægges på Padlet ved dagens begyndelse, og der sendes en sms til underviseren ved undervisningsdagens afslutning. Desuden afleveres dagens produktioner på Padlet
- Deltagerne skriver sig ind på chatten på Skype ved uddannelsesdagens start. Der afleveres løbende opgaver og besvares online-test, og de deltager i fælles skypemøder
- Anvendelse af en digital platform, hvor det kan registreres, hvornår og hvor længe deltagerne er online, og hvorvidt de har hentet og åbnet filer. Her er bl.a. anvendt Office Mix
- Deltagerne har produceret e-bøger, film og elektronisk dukketeater, som de har afleveret individuelt via platformen Showbie og via Google drev
- Fælles refleksionsrum, hvor deltagerne skal besvare spørgsmål, som dokumenterer, at videoer er set og artikler er læst

De forskellige modeller er nærmere beskrevet i kapitel 4.1 Effekter på kort sigt.

Erfaringer fra projektet er formidlet til interessenterne

Erfaringerne fra projektet er blevet formidlet internt på projektskolerne, til de øvrige TUP-projekter på det erfa-møde, der blev afholdt af Undervisningsministeriet den 10. november 2015, og på den afsluttende konference, der blev afholdt den 10. november 2016. Endelig har projektledelsen to gange årligt sendt statusmails til projektdeltagerne, styregruppen og ledelsesrepræsentanter på skolerne.

I det følgende beskrives formidlingsaktiviteterne nærmere.

Videndeling internt på projektskolerne

Projektskolerne har afholdt skoleinterne videndelingsmøder, der har haft til formål løbende at orientere skolernes øvrige undervisere om projektaktiviteterne og -resultaterne. Ved møderne er der bl.a. blevet præsenteret apps og programmer, der kan anvendes ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Se et eksempel på en dagsorden for et af videndelingsmøderne i boksen herunder.

Et eksempel på en dagsorden for et videndelingsmøde

Dagsorden:

- Kort om TUP 14
- Intro til den E-didaktiske overvejelsesmodel og oplæg om, hvordan vi har brugt den i projektet
- Status på arbejdet i vores klynger
- Afprøve film med spørgsmål i Ed Puzzle
- Afprøve Kahoot
- Fælles refleksioner om, hvordan ser vi fremtiden på skolen med mere digital læring?

Skolerne har hver afholdt mindst to videndelingsmøder med deltagelse af mellem 6 og 29 undervisere, konsulenter og ledere. Videndelingsmøderne har haft en varighed på mellem én og fire timer. En af projektdeltagerne fortæller om et af deres videndelingsmøder:

”På Pædagogik, Børn og Unge”-mødet er der givet oplæg om anvendelse af digitale læringsmidler i Ringkøbing-Skjern projektet ”Samspil og Relationer – ICDP”. Her udtrykte kollegaerne overraskelse over, at der på AMU anvendes så mange nye digitale tiltag.”

De fleste projektskoler har desuden informeret kollegaerne skriftlig om projektet gennem et digitalt nyhedsbrev, artikler, mails eller i skolernes års-skrift.

Der er desuden projektdeltagere, der har informeret deres kollegaer om projektet via en 12 minutter lang video.

Projektdeltagerne fortæller, at dialogen med kollegaerne har bidraget til øget digitalisering af de arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres på skolen.

En af projektdeltagerne fortæller:

"Gennem hele forløbet har vi flere gange fremlagt på lærermøder. Der har også været en større artikel i skolens årsskrift "Glimt", som beskriver kurset (red. Leg og læring med digitale medier i dagtilbud) som en del af et større projekt... Kurset har været med til at sætte gang i et stort projekt for vores Efter- og videreuddannelsesafdeling. Derfor kører vi nu med IPads i undervisningen, og alle ansatte har været på fire kursusdage, som har omhandlet praktisk mediepædagogik og didaktik... Dette var alt sammen på tegnebrættet inden TUP 14, men TUP 14 har været med til at skærpe tankegangen og givet nye perspektiver til det planlagte."

Projektdeltagerne fortæller endvidere, at projektet har bidraget til øget anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning på skolen. En af projektdeltagerne fortæller:

"Næste skridt vil være, at flere undervisere udbyder uddannelser, som vil være mere fleksible i forhold til tilstedeværelse. Vi oplever, at flere kommuner efterspørger denne fleksibilitet. Endelig ser vi gode muligheder for at udvikle transfer via delvis fjernundervisning."

En projektdeltager fra en anden skole fortæller, at et af videndelingsmøderne har resulteret i, at der er blevet udarbejdet en tjekliste til fjernundervisning til brug for underviserne. Projektdeltageren fortæller endvidere:

"Det er blevet indskrevet på alle skolens AMU-kurser for 2016, at op til 25 % af undervisningen kan være fjernundervisning. Underviserne arbejder videre med at udvikle fjernundervisning på baggrund af de input, der kom på mødet, så de kan anvende fjernundervisning i deres egen undervisning."

Andre projektdeltagere fortæller, at projektet bl.a. har bidraget til, at flere undervisere på skolerne er begyndt at anvende Kahoot og Socrative til afprøvning af AMU-deltagernes læringsudbytte, og at de samme testredskaber bliver anvendt til Individuel Kompetencevurdering i forhold til arbejdsmarkedsuddannelserne (IKV i AMU).

Erfa-møde med de øvrige TUP-projekter

Projektleder Janne Bremholm samt øvrige repræsentanter fra projektet har deltaget i et erfa-møde sammen med de øvrige TUP 14-projekter, der ligeledes har arbejdet med digitalisering i arbejdsmarkedsuddannelserne. Mødet blev afholdt i Undervisningsministeriet og det blev faciliteret af Rambøll.

Formålet med erfa-mødet var at kvalificere projekterne ved bl.a. at inspirere og bruge hinandens erfaringer til at udvikle nye ideer til løsninger, samt give konkret og struktureret feedback på udvalgte temaer.

På erfa-mødet kom repræsentanterne fra projektet med en kort præsentation af projektets idé og formål, fremdriften i projektet samt centrale erfaringer og udfordringer i projektet. De øvrige deltagere i erfa-mødet har til opgave at kvalificere projektet ved at stille sig til rådighed med egen erfaringer, gode idéer og kritiske spørgsmål.

Erfa-mødet havde desuden fokus på, hvordan projekternes resultater, metoder og erfaringer kunne implementeres og fastholdes i organisationen efter projekternes afslutning.

Konference

Den 10. november 2016 blev der gennemført en formidlingskonference. Konferencen var oprindeligt planlagt til gennemførelse den 24. august, men konferencen måtte aflyses pga. af for få tilmeldinger.

Ved konferencen var der deltagelse af projektdeltagerne, lederne fra de involverede uddannelsesinstitutioner, en repræsentant fra EPOS og repræsentanter fra VEU Center Øst og øerne samt fra VEU Center Vestsjælland.

Der var i alt 25 tilmeldte til konferencen.

Konferencen blev gennemført som en heldagskonference på SOSU Sjælland. På konferencen blev de udviklede redskaber og metoder til digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne præsenteret og drøftet.

Projektleder Janne Bremholm fremlagde desuden en perspektivering af projektets konklusioner.

Efter afslutningen af konferencen mødtes projektdeltagerne til en drøftelse af, hvordan det netværk mellem uddannelsesinstitutionerne, der var blevet etableret i projektperioden, kunne fastholdes, samt hvordan uddannelsesinstitutionerne kunne bygge videre på de gode erfaringer fra projektet.

Det blev desuden drøftet, hvor de udviklede materialer skulle ligge fremadrettet, og hvordan og hvem der skulle vedligeholde de udviklede materialer.

Kursister og virksomheder er tilfredse med fleksibiliteten og læringen i de digitale AMU-kurser

Kursisternes tilfredshed

Kursisternes tilfredshed med fleksibiliteten og læringen i de digitale arbejdsmarkedsuddannelser er dels blevet målt gennem anvendelse af Viskvalitet og dels gennem mundtlige evalueringer med kursisterne.

De fælles Viskvalitet-spørgsmål fra Undervisningsministeriet er blevet suppleret med følgende tre skolespecifikke spørgsmål, der har været rettet mod anvendelsen af digitalisering i uddannelserne:

1. Hvor tilfreds er du med at der anvendes digitale læringsmidler på kurset?
2. I hvilken grad har det betydning for dig, når der anvendes digitale læringsmidler?
3. Vil du søge andre kurser, der inddrager digitale læremidler?

Nogle af uddannelsesinstitutionerne har anvendt flere specifikke spørgsmål i Viskvalitet til de arbejdsmarkedsuddannelser, der er gennemført med anvendelse af digital læring.

Det fremgår af klyngernes rapporteringer, at det ikke er alle uddannelsesinstitutionerne, der konsekvent har registreret resultaterne af de evalueringer, der er gennemført med Viskvalitet.dk. Desuden har nogle opgjort resultaterne i talværdier, mens andre har redegjort for resultaterne i mere "bløde vendinger", hvor de f.eks. har besvaret, at "størstedelen af kursisterne var 'meget tilfredse'".

Der er desuden den udfordring med opsamling af resultater fra Viskvalitet, at evalueringsspørgsmålene til kursisterne blev ændret den 1. marts 2016, og at det derfor ikke er muligt at sammenligne resultater før og efter den dato.

Udover anvendelse af Viskvalitet.dk er der nogle af klyngerne, der har valgt at udarbejde et supplerende spørgeskema, mens andre har valgt at gennemføre fokusgruppeinterview med kursisterne.

Langt de fleste kursister har været tilfredse med den digitalisering, der er anvendt ved gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelserne, og det gælder såvel de anvendte metoder og redskaber som mængden af digitaliseringen. Nogle af kursisterne har skrevet følgende i deres evaluering af uddannelserne:

"Det har fremmet min læring rigtig meget."

"Er blevet nysgerrig på at lære mere og har en fornemmelse af, at jeg er blevet bedre til at finde rundt på computeren."

Der er dog også kursister, der i evalueringerne giver udtryk for, at de ved valg af arbejdsmarkedsuddannelser ikke specifikt vil vælge uddannelsesforløb, der gennemføres med brug af digital læring.

Flere kursister peger i deres evaluering af uddannelserne på, at de udover de beskrevne kompetencer for den konkrete arbejdsmarkedsuddannelse også har tilegnet sig digitale kompetencer, f.eks. i forhold til at arbejde med programmer på iPads og iPhones, og at dette har været meget tilfredsstillende.

Kursisternes forudsætninger for at arbejde med digitale redskaber og metoder er meget forskellige, og det afspejler sig til en vis grad også i deltagerne evalueringer.

En projektdeltager fortæller:

"De fleste kursister har været tilfredse og meget tilfredse, mens nogle få har svaret "hverken/eller". De kursister, der har svaret "hverken/eller", har været de kursister, som på forhånd var meget erfarne iPad-brugere, og som derfor syntes, at det gik for langsomt, eller som havde forventet at blive præsenteret for meget avancerede apps. Andre af de kursister, der har svaret "hverken/eller", har svaret således, fordi de på uddannelsesholdene har været "alene" med den aldersgruppe af børn, de arbejder med i praksis."

En anden af projektskolerne fortæller, at nogle af deres kursister, der arbejder med vuggestuebørn i praksis, har svaret "hverken/eller" i forhold til et spørgsmål om anvendelse i egen praksis, fordi de har en holdning om, at børn i vuggestuer ikke skal anvende digitale medier.

På de arbejdsmarkedsuddannelser, hvor der er anvendt instruktionsvideoer, har kursisterne udtrykt tilfredshed hermed.

En af kursisterne siger:

"Det er dejligt, at det er let at finde instruktionsvideoer på webstedet, hvis man har brug for at repetere emnet."

Kursisterne har også været tilfredse med den del af undervisningen på nogle af arbejdsmarkedsuddannelserne, hvor de selv har skullet optage videoer. En af kursisterne siger:

"At optage video er let og overskueligt og lige ved hånden... Når vi optager videoklip af praksis, kan man se, hvad der sker i hverdagen."

En af klyngerne har udarbejdet et evalueringsskema i Google Form, og på de to gennemførte hold med anvendelse af videoinstruktion var der stor tilfredshed hermed. På en skala fra 1 til 5 var gennemsnitbesvarelsen på 3,8.

På et spørgsmål om, hvorvidt anvendelsen af videoinstruktion havde fremmet kursisternes læring, lå de to holds besvarelse på et gennemsnit på henholdsvis 2,8 og 2,4.

En af projektskolerne fra en af de andre klynger har ligeledes spurgt kursisterne om, i hvilken grad de har oplevet, at anvendelse af digital læring har fremmet deres læring. På en skala fra 1 til 6, hvor 6 angiver, at det har fremmet deres læring meget, er der 45 % af kursisterne, der har svaret 5 eller 6. Kun 10 % har svaret, at det ikke har fremmet deres læring, at der er anvendt digital læring.

En af kursisterne fra en anden af projektskolerne har i evalueringen af uddannelsen skrevet:

"Det har ikke fremmet min læring, at der er anvendt digital læring, tværtimod."

En af klyngerne har spurgt kursisterne om deres tilfredshed med den anvendelse af videooptagelser fra egen praksis, der er anvendt i arbejdsmarkedsuddannelsen. Kursisterne har svaret 3,2 på en skala fra 1 til 5, hvor 5 står for "meget tilfreds".

Repræsentanter fra klyngen giver udtryk for, at det positive evalueringresultat hænger sammen med, at kursisterne gennem videooptagelserne har fået en god indsigt i, hvad der virker godt i deres egen praksis. Dette på trods af, at flere af kursisterne også har givet udtryk for, at det har været en udfordring for dem at se deres egen adfærd optaget på video.

Samtidig med, at kursisterne har haft en positiv oplevelse med den digitaliserede undervisning, giver kursisterne udtryk for tilfredshed med det faglige niveau, samt at de har tilegnet sig uddannelsens formål.

En af klyngerne har evalueret ikke-tilstedeværelsesundervisning med kursisterne ved at stille dem følgende spørgsmål: *"Hvordan har I oplevet det at have mulighed for at skulle løse opgaver hjemme – uden underviser tilstede?"*.

På dette spørgsmål har kursisterne bl.a. svaret følgende:

"Super godt. Ingen forstyrrelse og ingen tidspres, hvis man har behov for at læse en tekst to gange, inden det læste forstås. Man kan gå til og fra projektet, fundere og få ny inspiration".

"Man får mere ud af videoerne, når der er ro til at se dem."

"Jeg havde mulighed for at se videoen flere gange, hvis jeg ikke helt fik fat i budskabet."

Nogle af kursisterne giver desuden udtryk for, at det på deres arbejdsplads har stor betydning, at dele af undervisningen gennemføres som ikke-tilstedeværelsesundervisning.

En af kursisterne siger:

"For os har det stor betydning med fleksibiliteten. Vi kan se, at det er fremtiden for kurserne."

Selvom de fleste kursister er tilfredse med ikke-tilstedeværelsesundervisningen, er der også nogle, der peger på de udfordringer, der kan være forbundet hermed.

En af kursisterne siger:

"Det er en rigtig god idé i det omfang, at man ikke får brug for hjælp".

Det ovenstående citat peger på, at det kan være en udfordring for kursisterne med ikke-tilstedeværelsesundervisning, hvis denne gennemføres asynkront, så det ikke er muligt for kursisterne at få kontakt med en underviser, når de støder på problemer.

Der er desuden kursister, der peger på, at de ved ikke-tilstedeværelsesundervisning kan komme til at mangle det samspil, de kan have med de øvrige kursister – herunder eventuelle kollegaer – på en arbejdsmarkedsuddannelse med fuld tilstedeværelsesundervisning.

Nogle af kursisterne har oplevet forskellige digitale udfordringer i forbindelse med ikke-tilstedeværelsesundervisning. En repræsentant fra en af klyngerne fortæller følgende om kursisternes evaluering:

"Vi har spurgt kursisterne om, hvilke udfordringer de har oplevet i forhold til fjernundervisningen. 15 % har svaret, at de ikke har kunnet åbne den digitale opslagstavle, mens 21 % har svaret, at de ikke har kunnet åbne fjernundervisning på opslagstavlen. Der er desuden 10 % af kursisterne, der kun har kunnet få lyd – og altså ikke billede – mens der har været 15 %, der ikke helt har vidst, hvordan de skulle komme i gang med fjernundervisningen... Der har altså været udfordringer, men samlet set er der 69 % af kursisterne, der svarer, at den elektroniske opslagstavle er et godt værktøj, såvel nu som fremadrettet."

Nogle af kursisterne peger på, at det er vigtigt, at underviserne løbende overvejer, hvilke dele af en arbejdsmarkedsuddannelse der med fordel kan gennemføres som ikke-tilstedeværelsesundervisning. En af kursisterne skriver i en evaluering af uddannelsen følgende:

"Det er vigtigt, at I som undervisere overvejer, hvad der kan tages ud af klasselokalet/samspillet i klassen."

En anden kursist på en anden arbejdsmarkedsuddannelse skriver i sin evaluering:

"At være i klassen og reflektere giver mere læring, hvis der samtidig er opmærksomhed på at opnå sparring og at fremme den personlige læring."

Der er ingen tvivl om, at underviserne allerede inden igangsættelsen af en arbejdsmarkedsuddannelse med anvendelse af digital læring har gjort sig disse overvejelser ud fra en ren faglig og didaktisk vurdering. Kursisternes udsagn peger på, at det for nogle af dem er centralt, at omfanget og indholdet i ikke-tilstedeværelsesundervisning ikke går ud over samspillet mellem kursisterne på holdet. Der er desuden kursister, der peger på, at det er en "ensom" læringsform, som de hurtigt kører træt i.

Virksomhedernes tilfredshed

Virksomhedernes tilfredshed med de digitale arbejdsmarkedsuddannelser skulle i projektet måles gennem anvendelse af Viskvalitet. Derfor blev de fælles Viskvalitet-spørgsmål fra Undervisningsministeriet suppleret med følgende tre spørgsmål, der var rettet mod anvendelsen af digitalisering i uddannelserne:

1. Hvor tilfreds er du med, at dine medarbejdere har anvendt digitale læringsmidler på kurset?
2. I hvilken grad vurderer du, at medarbejdernes læringsudbytte er øget som følge af anvendelse af digitale læringsmidler i undervisningen?
3. I hvilken grad vurderer du, at der også fremover skal inddrages digitale læringsmidler på kurset?



Det er kun få af projektskolerne, der har Viskvalitet-resultater fra virksomhederne.

Dette skyldes dels, at virksomhederne ikke har afleveret evalueringerne. Dels hænger de manglende evalueringresultater sammen med, at en del af de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser ikke er gennemført med digital læring efter aftale med virksomhederne. Virksomhederne har derfor ikke videt om, at uddannelserne er blevet gennemført med anvendelse af digital læring, og dermed har de heller ikke kunnet besvare evalueringer med fokus på den digitale læring.

De evalueringresultater, der foreligger, peger på, at virksomhederne har været tilfredse med de digitale læringsforløb.

Se et eksempel på evalueringresultaterne fra en af arbejdsmarkedsmarkedsuddannelserne i boksen herunder.

Praktikvejledning af PAU og SOSU elever

Evalueringresultater fra Viskvalitet (besvarelser fra 6 virksomheder)

Halvdelen af virksomhederne er "meget tilfredse", mens den anden halvdel er "tilfredse" med, at medarbejderne har anvendt digitale læringsmidler på kurset.

Halvdelen af virksomhederne mener, at medarbejdernes læringsudbytte "i høj grad" er øget som følge af anvendelse af digitale læringsmidler i undervisningen, men den anden halvdel svarer "i nogen grad".

Halvdelen af virksomhederne mener, at der "i meget høj grad" også fremover skal inddrages digitale læringsmidler på kurset, mens den anden halvdel svarer "i nogen grad".

Desuden svarer to af virksomhederne, at medarbejderen/medarbejderne "i meget høj grad" har haft mulighed for at anvende udbyttet af kurset, mens tre svarer "i høj grad" og en svarer "i nogen grad".

Nogle af projektskolerne har haft et tæt samarbejde med kommunerne om planlægning og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring og ikke-tilstedeværelsesundervisning, og de har fået kommunerne til at evaluere uddannelsesforløbene skriftligt på anden vis.

En repræsentant fra en af kommunerne, der har haft medarbejdere til at deltage i arbejdsmarkedsuddannelsen *"Samspil og relationer i pædagogisk arbejde"*, skriver i besvarelsen af spørgsmålet *"Hvor tilfreds er du med, at dine medarbejdere har anvendt digitale læringsmidler på kurset?"* følgende:

"Det er jeg meget tilfreds med. Dagplejerne er blevet mere fortrolige med at bruge deres iPad, og har lært at bruge den i en faglig forbindelse til optagelse af film, samtidig med at de kan vende tilbage til de små instruktionsvideoer, som er på webstedet igen og igen."

På spørgsmålet: *"I hvilken grad vurderer du, at medarbejdernes læringsudbytte er øget som følge af anvendelse af digitale læringsmidler i undervisningen?"*, svarer repræsentanten fra kommunen følgende:

"Hvis dagplejeren ikke havde haft en let tilgængelig tilgang til filmoptagelser, tror jeg ikke udbyttet havde været det samme. Her har de mulighed for at øve sig hjemme... Skulle de lige være blevet i tvivl om et af samspilstemaerne, kan de hurtigt gå på det digitale websted og se videoen igen."

Repræsentanten fra kommunen skriver desuden, at de også fremadrettet vil foretrække, at der i arbejdsmarkedsuddannelsen anvendes digital læring.

En repræsentant fra en kommune, hvis medarbejdere har deltaget i arbejdsmarkedsuddannelsen *"Leg og læring med anvendelse af digitale medier"* skriver i sin evaluering af arbejdsmarkedsuddannelsen:

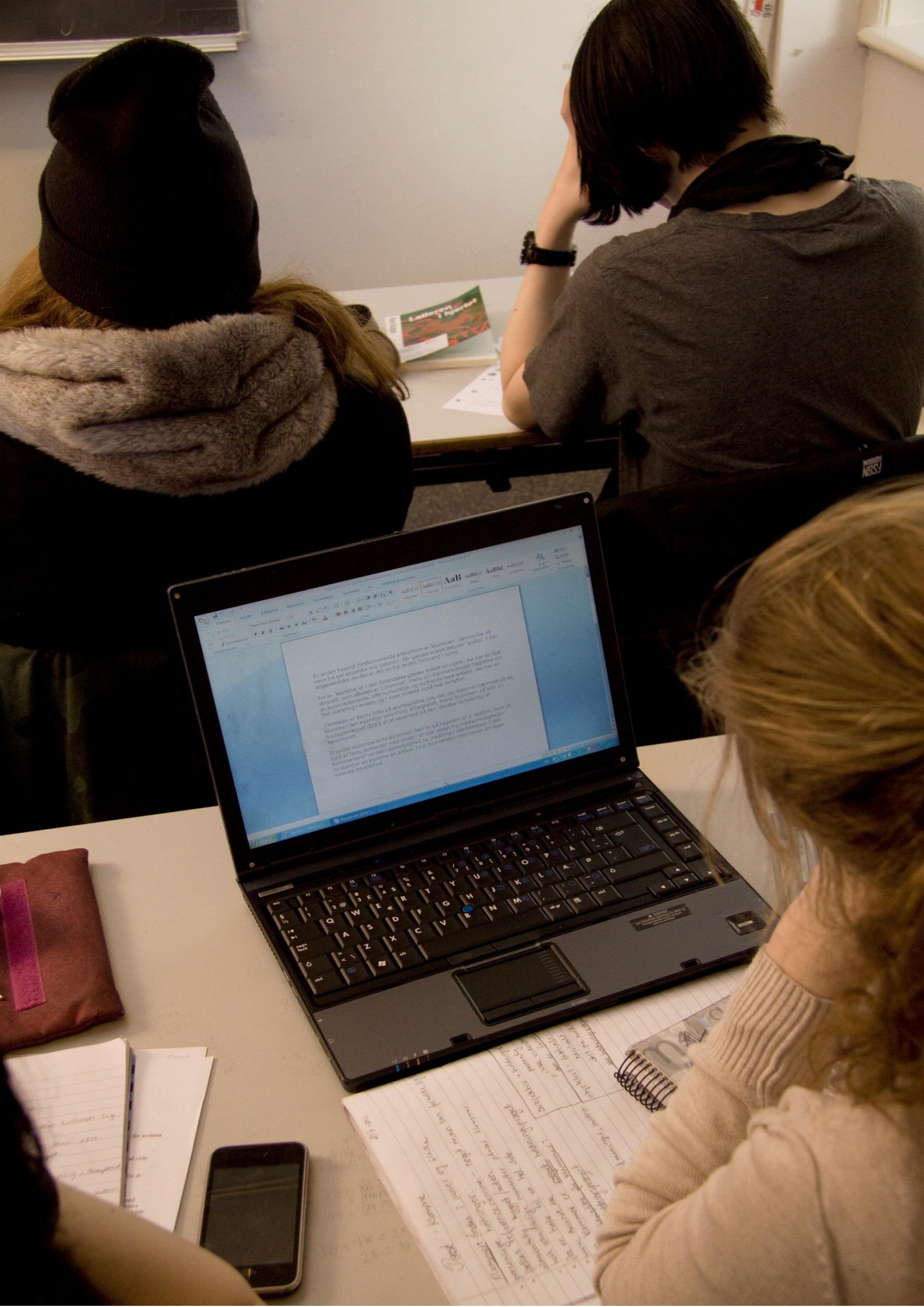
"Vi har i kommunen erfaret, at fjernundervisningen har bidraget til, at der blandt de studerende har været stor interesse og efterspørgsel til faget "Leg og læring med digitale medier i dagtilbud". Det er vores oplevelse, at faget i høj grad bidrager til at understøtte børns lyst og evne til at udtrykke sig kreativt gennem digitale medier. Ligeledes er det vores oplevelse, at faget har understøttet vores pædagogmedhjælpere i at kunne vurdere spil og programmer til leg og læring og bidrage til tilrettelæggelse af aktiviteter, hvor digitale medier er inddraget".

En af projektskolerne har foretaget virksomhedsevalueringer ved at ringe til nogle af de virksomheder, der har haft medarbejdere på arbejdsmarkedsuddannelsen *"Neuropædagogik som redskab i pædagogisk arbejde"*, og som har været involveret i planlægning af den digitale læring, der har været anvendt i uddannelsen. På en skala fra 1 til 5, hvor 5 er størst tilfredshed, har otte respondenter vurderet uddannelsens gennemførelse til 5.

En repræsentant fra projektskolen fortæller:

”I dette partnerskab er der klare aftaler om dialog før, under og efter uddannelsen. Det betyder, at udviklingskonsulenter, TR og ledere sammen evaluerer og vurderer effekten af gennemført uddannelse med et klart sigte om praksisværdi. Diskussioner om, hvordan læringen kan få værdi som organisatorisk læring, tages på faste partnerskabsmøder, der gennemføres fire gange om året... Essensen af evalueringen er, at uddannelsen er relevant, vedkommende og sætter spor ind i organisationen... Relevansen for organisationen er høj, og e-læringen har fungeret for praksis uden, at medarbejderne har skullet have it-medarbejdere aktiveret for at kunne gennemføre.”

Repræsentanten fra projektskolen fortæller desuden, at arbejdsmarkedsuddannelsen er et tema på næste partnerskabsmøde, og den skal vurderes i forhold til en samlet pakke til en større gruppe af medarbejdere.



En anden hyppigt forekommende artikelform er 'kolumnen'. Gennem har vi
nået fra det engelske ord 'column', der ganske enkelt betyder 'søjle'. I den
angelsaksiske verden er det en lodret søjle end i vores.

For en 'kolumne' er i den forbindelse ganske enkelt en række, der har en fast
skrifttype, som således er 'columnat', mens vi i Danmark bruger begrebet om
en kommenterende, ofte humoristisk og skildrende type artikel, der har en
fast placering i avisen, og i visse tilfælde også fast forfatter.

I sproget er der to forskellige betydninger af begrebet, mens 'kolumnen' på side 2 i
tryktilslaget (BVEN) er et eksempel på den 'danske' fortolkning af
fænomenet.

Et andet eksempel er fx kolumnen der i tv på begyndelsen af 2. sektion, hvor et
hold af fæste skribenter med afsæt i et eller andet fra medievirksomheden
kommenterer verden i samfundet og medierne i særdeleshed. I den
forstand er en kolumne en artikel, hvor journalisten selv skriver, og egen
indvirkende bevidsthed.

Handwritten notes in a spiral notebook, likely related to the text on the laptop screen. The notes are written in Danish and include terms like 'kolumne', 'artikel', and 'journalist'.



4. Projektets effekter

Dette kapitel er en præsentation af projektets effekter. Beskrivelsen af projektets effekter er delt op i effekter på kort sigt, effekter på mellemlang sigt og effekter på lang sigt.

Beskrivelsen af projektets effekter præsenteres under de overskrifter, der fremgår af forandringsteorien, der blev udarbejdet ved projektets start.

4.1 Effekter på kort sigt

Der er i projektet opstillet fem effektmål på kort sigt. Alle fem effektmål er blevet opfyldt.

Det første effektmål på kort sigt har været, at der bliver skabt ny viden om digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne. Dernæst har der været et mål om, at projektdeltagerne har tilegnet sig kompetencer til at fastholde og videreudvikle digitale læringsforløb inden for arbejdsmarkedsuddannelserne.

Endnu et effektmål har været, at kursisterne i de digitale læringsforløb har tilegnet sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne, og at de kan anvende deres læring i praksis.

Endelig har det været projektets kortsigtede effektmål at udvikle modeller til afprøvning af kursisternes læringsforløb samt modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse ved digital læring.

I det følgende er en præsentation af, i hvilken grad projektets kortsigtede effektmål er blevet opfyldt.

Ny viden om digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne

Det har været projektets mål, at en af effekterne på kort sigt skal være, at projektdeltagerne, øvrige medarbejdere på projektskolerne og andre interessenter har fået ny viden om digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne. Det har været målet, at der udover tilstedeværelsesundervisning også er afprøvet gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser med ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Gennem deltagelse i projektet har projektdeltagerne fået ny viden om, hvordan de kan anvende digital læring i AMU. Dette har de fået gennem deltagelse i udviklingsseminarer, klyngearbejde og udviklingsarbejde på de enkelte skoler.

En af klyngerne fortæller:

"Vi har lært rigtig meget... vi har afprøvet metoder, prøvet nye værktøjer og fået erfaring med, hvilke værktøjer som er tilgængelige og hensigtsmæssige... Vi er blevet fantastisk inspireret af at se de andre klyngers arbejde. Paletten er i den grad udvidet... Vi har fået fokus på blended learning og e-didaktik og på de mange muligheder, der ligger i asynkron undervisning og digital vejledning."

En af projektskolerne skriver:

"Vi tror ikke, at vi var kommet i gang med digital læring, hvis det ikke havde været for TUP 14, som gav os mod på og værktøjer til at komme i gang!"

Projektdeltagerne har fået en række erfaringer med digital læring i praksis. Repræsentanter fra en af projektskolerne fortæller:

"Vi har fået kendskab til og arbejder med digitale læringsmidler i selve undervisningen, og vi har produceret videoer som ikke-tilstedeværelsesundervisning, som har fungeret som understøttende læring i splitperioden."

Flere af projektdeltagerne fremhæver, at projektet bl.a. har givet dem nye erfaringer med ikke-tilstedeværelsesundervisning. En af projektdeltagerne siger:

"... projektdeltagere og undervisere på skolen har fået ny viden, især omkring ikke-tilstedeværelsesundervisning."

Projektdeltagerne har erfaret, at den digitaliserede undervisning kan bidrage til at fremme kursisternes læring, men de har også erfaret, at udvikling af digitale undervisningsmaterialer er meget tidskrævende.

Deltagerne fra en af projektskolerne siger:

*Udvikling af digitale læremidler er meget tidskrævende... videoklippe-
ne skal opbygges didaktisk... de må ikke være for lange, max. 5 mi-
nutter, for ellers mister kursisterne fokus. Det er svært at få en god
lydkvalitet – det kræver ekstra lydudstyr... Brugen af digitale lære-
midler øger og fremmer læreprocessen. Vi mærker dette i rummet og
ser det i kursisternes fremlæggelser og refleksioner over samspillet
med borgerne. Vi kan på videoerne se, at samspillet med borgeren
lykkes.*

Projektdeltagerne har udviklet og afprøvet undervisningsmaterialer til digital undervisning i AMU, og på baggrund af deres erfaringer har de udviklet inspirationsmaterialer til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

Som led i projektet er der blevet udviklet inspirationsmaterialer til otte forskellige arbejdsmarkedsuddannelser.

Til den ene arbejdsmarkedsuddannelse er der udviklet to inspirationsmaterialer – ét der er målrettet undervisning inden for social- og sundhedsområdet, og ét der er målrettet undervisning inden for det pædagogiske område. Øvrige medarbejdere på projektskolerne har gennem deltagelse i videndelingsmøder, der er afholdt på projektskolerne, fået ny viden om digital læring i AMU. En af klyngerne fortæller:

”Vi har oplevet et større fokus på fjernundervisning generelt i kursuscentret, som til dels er initieret af ledelsen. Dette projekt har bidraget med metoder til at gøre fjernundervisningen mere hands on-præget.”

Afholdelse af videndelingsmøder internt på projektskolerne har bidraget til at udbrede erfaringerne fra projektet til en langt større gruppe af undervisere end blot projektdeltagerne. En projektdeltager siger:

”Undviserne på skolerne har fået indsigt i, hvordan digital læring kan implementeres i undervisningen. Både som ikke-tilstedeværelsesundervisning og som tilstedeværelsesundervisning. De har set det anvendt, og de har fået en ressourceperson på området, som kan inspirere dem... her på skolen er denne viden givet videre til undervisere på AMU, Grundforløb, trin 1 og trin 2.”

En repræsentant fra en af de andre projektskoler fortæller om skolens strategi for implementering af digital læring:

”Vi arbejder målrettet med videndeling blandt kolleger for at fremme brugen af digitale virkemidler. Der er nu to IT-pædagogiske medarbejdere, som fremadrettet skal understøtte undviserne i brugen af IT i undervisningen. Vi gør os overvejelser i retning af at digitalisere alle kurser.”

En af projektdeltagerne peger på, at de digitale metoder og redskaber, der anvendes, kan have betydning for, hvor let eller svært det kan være for kollegaerne at anvende de digitale læringsforløb, der er udviklet i projektet.

Projektdeltageren skriver i afrapporteringen:

”Ja, kollegerne har taget metoden til sig, specielt fordi det ikke er så kompliceret at gå til mht. it-kundskaber.”

Én af de projektskoler, der ikke har kunnet gennemføre den arbejdsmarkedsuddannelse, de har udviklet undervisningsmaterialer til pga. manglende tilmeldinger til uddannelsen, fortæller, at projektet alligevel har bidraget til øget anvendelse af digital læring på skolen.

En af projektdeltagerne fortæller:

"... projektet har bidraget til, at tænkningen omkring inddragelse af digitale virkemidler er ændret. Det har været muligt i sammenhæng med andre AMU-kurser at afprøve elementer, som har påvirket læringspotentialer i positiv retning. Et eksempel er, at kursisterne har været meget positive overfor at filme i egen praksis og på den måde arbejde praksisrelateret med teoretiske modeller. Det antager vi på sigt vil fremme transfer. Vi arbejder i højere grad på at digitalisere alle vore kurser fremadrettet."

Projektdeltagerne har løbende videregivet deres erfaringer med digital læring i AMU til andre interessenter, og dermed har de bidraget til at viderefordre projektets erfaringer og resultater.

De interviewede styregruppemedlemmerne giver ligesom projektdeltagere udtryk for, at projektet har bidraget til ny viden om, hvordan digital læring kan anvendes i arbejdsmarkedsuddannelserne. En af de interviewede styregruppemedlemmer siger:

"Det er første gang, jeg oplever, at et TUP-projekt har fået implementeret de udviklede idéer. Dette hænger bl.a. sammen med, at skolerne har haft en øget opmærksomhed på, hvordan de kunne få digitalisering ind i arbejdsmarkedsuddannelserne."

Projektdeltagerne har kompetencer til at fastholde og videreudvikle digitale læringsforløb i arbejdsmarkedsuddannelserne

Gennem deltagelse i seminarer, webinarer og udviklingsarbejde på skolerne og i klyngerne har projektdeltagerne udviklet digitale læringsforløb i AMU. Projektdeltagerne har løbende afprøvet og revideret de udviklede metoder til digital læring.

Ved projektets afslutning har projektdeltagerne udviklet inspirationsmateriale, der beskriver de digitale læringsforløb, som er blevet udviklet i projektperioden.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt projektdeltagerne viser, at der ved den afsluttede undersøgelse ved projektets afslutning kun er 6 % af projektdeltagerne, der svarer, at de i begrænset grad har de nødvendige didaktiske forudsætninger til at undervise med anvendelse af digital læring. Ved projektets start var der 36 % af projektdeltagere, der svarede, at de kun i begrænset grad eller slet ikke havde de nødvendige didaktiske forudsætninger til at undervise med anvendelse af digital læring.

Der er 94 % af projektdeltagerne, der ved projektets afslutning vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har de didaktiske forudsætninger for planlægning og gennemførelse af digital læring.

Projektdeltagerne beskriver i deres afrapporteringer bl.a. følgende om, hvorvidt de har tilegnet sig kompetencer til at fastholde og videreudvikle digitale læringsforløb i AMU:

”Ja, helt sikkert. Alle vores kursUSDeltagere har været 100 % digitale i 8 uger. Vi har udelukkende fået gode tilbagemeldinger på det.”

”Projektdeltagerne har fået kendskab til og arbejdet med konkrete digitale undervisningsmidler, og det har givet blod på tanden til at af-søge og arbejde med nye digitale muligheder.”

”Vi arbejder med en årlig handleplan for inddragelse af digitale læringsmidler i AMU-kurserne, og har løbende samarbejde med skolens IKT ansvarlige omkring udviklingen af dette område, da området er et strategisk udviklingsområde for vores organisation.”

”Vi er godt i gang med fjernundervisning på flere af vore kurser. Vi er i gang med forløbspakker, hvor næsten al undervisning bliver afholdt via pc, og vi har fået flere digitale læremidler. Vi arbejder fortsat på at bruge mindre papir på vores kurser. Flere i teamet har fået diplommodulet omkring digitale læremidler, hvilket er rigtig god baggrundsviden... Vi har været med til at beskrive fjernbrug af digitale midler på det nye praktikvejlederkursus.”

Styregruppemedlemmer, der har deltaget i interview, giver ligeledes udtryk for, at projektet i høj grad bidrager til, at underviserne har tilegnet sig kompetencer til at planlægge og gennemføre digitale læringsforløb. En af styregruppemedlemmer siger:

”Det har været et spændende projekt, som har givet nogle fine resultater på skolen... Vi har ikke oplevet barrierer for anvendelse af digitalisering blandt lærerne.”

Kursisterne har tilegnet sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne, og de kan anvende deres læring i praksis

Endnu et effektmål på kort sigt har været, at kursisterne gennem deltagelse i de digitale læringsforløb tilegner sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne, og at de kan anvende deres læring i praksis.

Dette skal AMU-kursisterne jo som udgangspunkt ved deltagelse i alle arbejdsmarkedsuddannelser, men når det har været et effektmål i projektet, har det været for at have fokus på, at anvendelse af digital læring i AMU ikke skulle ende med at blive hindring for kursisternes læring, f.eks. fordi kursisterne har haft vanskeligheder med at de digitale metoder og redskaber.

Skolerne har gennem afprøvning af kursisternes læringsudbytte sikret sig, at kursisterne rent faktisk har tilegnet sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne. Læs mere herom i næste afsnit om dokumentation af læringsudbytte.

Skolernes tilbagemeldinger på gennemførelsesprocenter på de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring viser, at de digitale metoder og redskaber på ingen måde har haft en negativ effekt for kursisternes læring. Tværtimod peger flere projektdeltagere på, at kursisterne udover tilegnelse af de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne, også tilegner sig digitale kompetencer. En repræsentant fra en af projektskolerne siger:

"Da vi nu konsekvent arbejder med digitale læringsmidler på alle vores kursusudbud, betyder det nødvendigvis, at kursisterne får et større kendskab til de digitale læringsværktøjer, som vi bruger på kurserne... I starten af hvert kursus afsætter vi altid tid til at lave en introduktion til de digitale læringsmidler, som vi bringer i spil på kurset."

En repræsentant fra en af de andre skoler siger, at det har positiv betydning for kursisternes læring, at mange af dem allerede inden deltagelse i AMU har haft erfaringer med fjernundervisning. Hun siger:

"Da vi udbyder vore ordinære uddannelser med dage som fjernundervisning og ved øget brug af digitale midler, "smitter" det af, og vi ser f.eks. ikke helt så meget "it-forskrækkelse" som tidligere... Vi har også haft rehabiliteringskurser for en kommune, hvor dele foregik som fjernundervisning."

De gennemførte evalueringer med Viskvalitet, andre skriftlige evalueringer samt mundtlige evalueringer peger på, at såvel kursister som virksomheder mener, at kursisterne efterfølgende kan anvende deres kompetencer i praksis.

Modeller til dokumentation af kursisternes læringsudbytte anvendes og videreudvikles løbende

Som led i projektet har projektdeltagerne udviklet og anvendt modeller til dokumentation af kursisternes læringsudbytte.

Nogle af klyngerne har valgt at anvende testværktøjerne Kahoot og Socrative. Begge disse testværktøjer er webbaserede, og de er enkle og lette at anvende. De er desuden begge gratis. Der er også klynger, der har anvendt Google Analyse til måling af kursisternes læringsudbytte.

Klyngerne har udarbejdet testspørgsmål, som kursisterne har besvaret enten efter et afsluttet tema i en arbejdsmarkedsuddannelse og/eller ved arbejdsmarkedsuddannelsens afslutning.

En repræsentant fra en af klyngerne fortæller:

"Vi har anvendt Socrative, som er et gratis, webbaseret evalueringsværktøj. Man kan stille multiple choice spørgsmål og se resultatet for hver kursist. Eller kursisterne kan selv udarbejde spørgsmål til en multiple choice. Det giver mulighed for at skabe dialog og aktivitet blandt kursisterne... Reaktionen fra kursisterne er, at det er godt at bruge dette digitale middel til at repetere det gennemgåede stof. Kursisterne laver også selv spørgsmålene til testen i Socrative. Det giver de også udtryk for, at der er megen læring i. Som undervisere fik vi et godt billede af, hvor kursisterne lå rent fagligt."

Nogle af de andre klynger har valgt at anvende Kahoot. En af disse klynger skriver i deres afrapportering af projektet:

"Vi har anvendt Kahoot-quiz. Det har kunnet give underviseren et fingerpeg om, hvorvidt kursisterne har forstået de enkelte begreber og teorier, der er anvendt i undervisningen. Derudover har anvendelse af Kahoot bidraget til at pifte undervisningen lidt op, og samtidig har det givet kursisterne mere erfaring og rutine i anvendelse af digitale læringsmidler."

En af de andre klynger skriver i deres afrapportering:

"Kursisterne har skullet kunne skelne mellem de fem samspilstemaer, og vi har udarbejdet en Kahoot, der omhandler samspilstemaerne. Quizzen anvendes i læringsrummet som et break i den traditionelle undervisning. Samtidig giver det underviseren en mulighed for at få indsigt i holdets forståelse for de centrale temaer på kurset. Derved bliver det en form for læringseffektmåling... Da Kahoot'en giver mulighed for, at underviseren kan gemme besvarelsener, vil underviseren efterfølgende kunne se den individuelle kursists besvarelsener af de enkelte spørgsmål, og dermed kunne vurdere kursistens niveau."

Der er en af klyngerne, der i deres afrapportering fortæller om udfordringerne med at udvikle gode spørgsmål til test af kursisternes læringsudbytte.

I afrapporteringen står der bl.a.:

"Testen var ikke vellykket, og der var en del kritik... specielt af de lukkede spørgsmål, da deltagerne mente, at disse kunne misforstås. Vi lærte her som undervisere, at vi skal tænke os meget om i måden, vi formulerer spørgsmål på."

Klyngen har i deres valg af værktøjer til dokumentation af kursisternes læringsudbytte haft fokus på, at kursisterne ikke har skullet komme til at føle det som en eksamen eller test. Det har således været vigtigt for klyngen at anvende et værktøj som Kahoot, der for mange deltagere mere føles som et break i undervisningen end en egentlig test.

Samtidig har klyngen valgt at holde fast i, at kursisterne også har skullet fremlægge videoanalyser, der dokumenterer kursisternes læringsudbytte. Klyngen skriver i deres afrapportering:

"Vi har holdt fast i den traditionelle fremlæggelse af kursisternes videoanalyser, da dette især viser læringsudbyttet. Vi er ikke kommet på nogen digitale alternativer til denne metode."

Projektskolerne har typisk anvendt flere forskellige metoder og modeller, der tilsammen har bidraget til at dokumentere kursisternes læringsudbytte.

I flere af arbejdsmarkedsuddannelserne har underviserne således også kunnet vurdere kursisternes læringsudbytte ud fra de produktioner af f.eks. videoer, de har fremstillet som led i undervisningen.

En af projektdeltagerne skriver i en klynges afrapportering:

"Vi har sikret en dokumentation af kursisternes læringsudbytte i form af deltagernes egne produktioner samt via test på læringsindhold i Socrative."

En projektdeltager fra en anden klynge skriver:

"Kursisterne har afleveret de udfyldte VTV-skemaer, og det dokumenterer dermed kursisternes udbytte af arbejdet med dette emne. Kursisterne har også udarbejdet en video omhandlende dialog med brugere om velfærdsteknologi, og disse videoer dokumenterer i høj grad kursisternes læringsudbytte, og niveauet af kursisternes læringsudbytte... Vi har desuden udarbejdet en refleksionsguide, som både kan anvendes før og efter kursusforløbet, og som også kan vise kursisternes læringsudbytte, men denne guide har vi ikke afprøvet endnu."

Der er desuden en af klyngerne, der lader resultaterne af casearbejde indgå i en vurdering af, om kursisterne har tilegnet sig de opstillede læringsmål.

Klyngen skriver følgende i afrapporteringen:

”Kursisterne har casearbejde omkring egne borgere, hvor de skal udfylde to skabeloner, herunder bl.a. en neuropædagogisk handleplan på portalen. Dette giver synlige resultater på, om kursisterne kan omsætte det faglige stof og anvende det i forhold til egen praksis.”

Som det fremgår, har der i projektet været anvendt mange forskellige modeller til dokumentation af kursisternes læringsudbytte.

Modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse i digital læring anvendes og videreudvikles løbende

Projektdeltagerne har i projektforløbet skulle anvende og videreudvikle modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse i de digitale læringsforløb i de tilfælde, hvor der er anvendt ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Der er i projektet blevet udviklet og anvendt forskellige modeller til dokumentation af kursisternes læringsudbytte.

En af projektskolerne har valgt at dokumentere kursisternes deltagelse i gruppearbejdet ved, at grupperne har besluttet at lægge en gruppe-selfie på Padlet ved dagens begyndelse, og at gruppen skulle sende en sms til underviseren ved undervisningsdagens afslutning.

At klyngen har anvendt Padlet som redskab hænger sammen med, at Padlet i forvejen var den valgte platform ved gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelsen med digital læring. Grupperne har desuden skulle aflevere deres produktioner på Padlet.

En anden projektskole har anvendt Skype til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse ved ikke-tilstedeværelsesundervisning. En af projektdeltagerne fortæller:

”Ved synkron fjernundervisning skulle deltagerne skrive sig ind i chatten på Skype ved begyndelsestidspunktet. De skulle også aflevere opgaver, besvare online-test og deltage i fælles skypemøder... Ved asynkron fjernundervisning skulle de besvare opgaver, som er vurderet til at have en arbejdstid svarende til den, de skulle være til stede. Herefter er der givet respons på opgaveafleveringerne til hver enkelt deltager fra underviseren.”

En af de andre projektskoler i den samme klynge fortæller, at de har været udfordret af, at skolen ikke har haft en digital platform, som AMU-kursisterne har kunnet benytte sig af.

En projektdeltager skriver i afrapporteringen:

"Vi har været udfordret af ikke at have en digital platform til AMU kursister, som har mulighed for at trække denne type data i forbindelse med TUP-projektet. Vi får dog en digital platform nu, og den vil kunne registrere, hvornår og hvor længe kursisterne er online, og hvorvidt de har hentet og åbnet diverse filer. I et fælles refleksionsrum vil kursisterne kunne besvare spørgsmål, som kan bidrage til at dokumentere, at video er set og artikler er læst. Samtidig vil underviseren have mulighed for at "låse" opgaver, så besvarelsener ikke godkendes, før de er korrekte."

Som følge af mangel på en digital platform har det dels været op til underviseren at vurdere, om kursisterne har virket forberedte ud fra den foregående dags asynkrone undervisning. Dels har kursisterne dokumenteret deres aktive deltagelse ved asynkron undervisning med optagelser fra praksis med et tidsstempel, der har vist, at de har løst de kursusrelaterede opgaver i det givne tidsrum.

Nogle af klyngerne har anvendt et Office Mix statistikprogram. En projektdeltager fra en af klyngerne fortæller følgende om programmet:

"Office Mix er et nyt produkt i Office 365 pakken, hvor det er muligt at videospeake sine PowerPoint-oplæg. Det er muligt at uploade video, lyd og billeder i dokumentet, samt at lave opgaver (multiple choice, åbne svarkategorier m.m.). Såfremt kursisterne logger ind på Office Mix filen med et login (Facebook eller Google konto), vil det være muligt for underviseren at hente oplysninger om, hvor længe kursisten har været på samlet, hvor længe på hver slide, de angivne svar osv. Dette vil kunne bruges som en vigtig del af dokumentationen af tilstedeværelse i fjernundervisningsmoduler."

En projektdeltager fra en af de andre klynger fortæller om deres erfaringer med anvendelse af Office Mix:

"Erfaringen er, at det giver et godt overblik over, hvor meget, hvad og i hvor lang tid kursisterne har arbejdet med stoffet, men programmet er komplekst og svært at overskue, så det er ikke let at anvende."

En anden udfordring ved anvendelse af Office Mix har vist sig at være, at nogle af kursisterne ikke har kunnet logge sig ind på materialerne til undervisningen vis deres arbejdscomputere, fordi nogle af de virksomheder, de kommer fra, har en it-politik om, at medarbejderne ikke må bruge deres Google- og Facebookkonti på arbejdscomputerne. For disse kursister kræver anvendelse af Office Mix derfor, at de har en privat computer, de kan anvende i forbindelse med gennemføres af arbejdsmarkedsuddannelsen.

En af klyngerne har givet kursisterne en opgave, de skulle løse i den del af undervisningstiden, der blev gennemført som ikke-tilstedeværelsesundervisning. Den normerede tid for løsning af opgaven var én fuld undervisningsdag. Hvis kursisterne ikke afleverede opgaven, ville de blive registreret som fraværende.

4.2 Effekter på mellemlang sigt

Der er i projektet opstillet otte effektmål på mellemlang sigt.

Et af effektmålene har været, at digital læring i arbejdsmarkedsuddannelsen er en integreret del af alle projektskolernes kursusudbud. Dernæst har det været et mål, at flere i AMU-målgruppen og i virksomhederne har kendskab til muligheden for deltagelse i AMU med digital læring, samt at dette bidrager til øget efterspørgsel efter arbejdsmarkedsuddannelser både i kursistmålgruppen og virksomhederne.

Det har også været et effektmål på mellemlang sigt, at arbejdsmarkedsuddannelserne kan imødekomme virksomhedernes øgede efterspørgsel efter læring, fordi tid, rum og deltagertal ikke udgør begrænsninger for læring. Det har været et effektmål, at den øgede fleksibilitet i arbejdsmarkedsuddannelserne kunne bidrage til, at arbejdsmarkedsuddannelser har fået et endnu bedre image blandt AMU-målgruppen, virksomheder, faglige organisationer og samfundet generelt.

Ligeledes har det været et effektmål, at der er sket en løbende udvikling af metoder og værktøjer til digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne, og at de digitale læringsmaterialer og -metoder har bidraget til øget undervisningsdifferentiering, der har kunnet imødekomme kursistersnes forskellige læringsstile.

Endelig har det været et af projektets effektmål på mellemlang sigt, at alle skolerne – også ikke-projektskoler – udbyder digitale læringsforløb inden for arbejdsmarkedsuddannelserne.

I det følgende er en præsentation af, i hvilken grad projektets effektmål på mellemlang sigt er blevet opfyldt.

Digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne er en integreret del af alle projektskolernes kursusudbud

Det har været et mål for projektet, at projektskolerne ved projektets afslutning har integreret digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne som en fast del af skolernes kursusudbud. Skolerne har i vid udstrækning opfyldt dette effektmål.

En projektdeltager fra en af skolerne fortæller, at de digitale læringsmuligheder er blevet et fast tilbud til virksomheder og kommuner, og at skolens virksomhedskonsulenter har materialer om disse muligheder med ud, når de besøger virksomhederne og kommunerne.

En af projektskolerne skriver i deres afrapportering om anvendelse af digitale læringsværktøjer i arbejdsmarkedsuddannelserne:

"Vi benytter fremadrettet digitale læringsværktøjer på alle vores udbudte AMU-kurser. Vi arbejder fremadrettet med Padlet-vægge på alle AMU-kurser, og der udleveres ikke længere handouts på kurserne. Alt læringsmaterialet lægges på en padlet væg, hvortil kursisterne har adgang i minimum tre måneder efter kursets afslutning..."

"Vi arbejder yderligere med en lokal handleplan for inddragelse af digitale læringsmidler på kurserne med udgangspunkt i en pædagogisk og didaktisk refleksion omkring læringsudbytte. Projektet har givet anledning til at arbejde mere struktureret med inddragelsen af digitale læringsmidler på AMU-kurserne, men samtidig et øget fokus på, at inddragelsen af disse læringsmidler skal medføre et øget læringspotentiale for kursisterne."

Andre projektskoler påpeger, at de er kommet godt i gang med den digitaliserede læring i arbejdsmarkedsuddannelserne, og at de arbejder på at få en højere grad af ikke-tilstedeværelsesundervisning ind i arbejdsmarkedsuddannelserne.

En projektdeltager fortæller:

"Foreløbig er vi blevet digitale, men der er efterspørgsel efter fleksible undervisningsformer samt transfermuligheder. Et af vore fokusområder vil sandsynligvis blive flere fjernundervisningsdage i nær fremtid."

En projektdeltager fra en af de andre skoler fortæller, at skolen har det som et overordnet pædagogisk indsatsområde, at digitalisering af undervisningen skal blive en læringsressource – og at dette også gælder på skolens efter- og videreuddannelsesområde.

Projektdeltageren siger også:

“Der er på mange andre kurser end ”Samspil og relationer i pædagogisk arbejde”, som der er arbejdet med i TUP-projektet, blevet indført digitale teknologier i undervisningen ud fra didaktiske overvejelser om, hvordan man kan fremme kursisternes læring. Dette er blandt andet sket ud fra erfaringerne i TUP-projektet, men især også fordi to medarbejdere har taget en diplomuddannelse inden for området.”

Det fremgår tydeligt af projektskolernes afrapporteringer, at digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne er blevet et strategisk indsatsområde på skolerne. Skoler udbyder forskellige arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring, og der udvikles og afprøves forskellige digitale platforme, hvor kursisterne f.eks. kan hente alle undervisningsmaterialer. En projektdeltager fra en af skolerne fortæller:

“I løbet af 2016 skal det implementeres, at alle kursister tilmeldes et Fronter-rum før kursusstart, så de kan tilgå kursusmaterialet. Der bliver også mulighed for at lægge noget undervisning før kursusstart – f.eks. med læsning af materiale, udfyldning af før-refleksion om forventninger til indhold i kurset eller andet.”

En projektdeltager fra en af de andre skoler fortæller:

“I løbet af 2016 starter vi de første små skridt i forhold til mere digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne. Vi skal f.eks. afprøve forskellige platforme til understøttelse af både instruktivistisk, konstruktivistisk og socialkonstruktivistisk læring. Derudover er det planen, at vi skal være papirløse i forhold til to længerevarende kursusforløb for SSA'ere til efteråret. Der implementeres i løbet af 2016 et nyt Share Point på hele skolen til erstatning for det forældede Skoleintra. På sigt er det meningen, at kursisterne skal have adgang hertil.”

De interviewede styregruppemedlemmer fortæller ved projektets afslutning, at projektet i høj grad har bidraget til, at skolerne har fået implementeret de digitale læringsforløb på skolerne. Det er således ikke kun i projektperioden, der er gennemført digitale læringsforløb, da digital læring er blevet en integreret i skolernes planlægning og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelserne. En af styregruppemedlemmer fortæller om erfaringerne på egen skole:

“Vi har gennemført 10 uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere i projektperioden, men vi skal nu i gang med at gennemføre 19 forløb for social- og sundhedsassistenter for den samme kommune – og det er netop fordi, vi har digitaliseringen med.”

Flere i AMU-målgruppen og i virksomhederne har kendskab til muligheden for deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring

De digitale arbejdsmarkedsuddannelser markedsføres på projektskolernes hjemmesider, og skolernes konsulenter markedsfører kurserne ved besøg i virksomhederne. Dette har i høj grad bidraget til, at flere i AMU-målgruppen og flere repræsentanter fra virksomhederne har fået kendskab til muligheden for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring.

Der er sågar nogle af projektskolerne, der har valgt, at nogle af de arbejdsmarkedsuddannelser, de udbyder, udelukkende gennemføres med anvendelse af digital læring. I de fleste tilfælde gennemføres disse digitale læringsforløb med en større eller mindre grad af ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Projektdeltagerne vurderer, at såvel AMU-målgruppen som virksomhedslederne i vid udstrækning har fået kendskab til mulighederne for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring. Dette gælder ikke mindst i de kommuner, der har indgået i et samarbejde med skolerne om planlægning og gennemførelse af digitale læringsforløb. En af projektdeltagerne fortæller:

"I Ringkøbing-Skjern projektet har dagplejerne, dagplejepædagoger og pædagogiske konsulenter fået kendskab til brug af iPads, både med hensyn til webadgang og brug af underviservideoer/materialer fra det fælles digitale websted, optagelse af video og feedback på video.

En anden projektdeltager fortæller, at der ved virksomhedsbesøg fortælles om de gode erfaringer med anvendelse af digital læring og ikke-tilstedeværelsesundervisning, og at det bidrager til en øget efterspørgsel.

Projektdeltageren siger:

"Der fortælles om de gode erfaringer med fjernundervisning ved virksomhedsbesøg, så flere virksomheder har muligheden for at vælge dette til, når de bestiller kurser. Kursisterne får konkret kendskab til digital læring på de kursusforløb, de deltager på."

Som det fremgår af ovenstående citat er det især virksomhedslederne, der i første omgang får et øget kendskab til mulighederne for digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne, mens nogle af kursisterne først får et kendskab til anvendelse af digital læring, når de skal deltage i en arbejdsmarkedsuddannelse.

Øget efterspørgsel efter arbejdsmarkedsuddannelser i både kursistmålgruppen og virksomhederne

Det har været et af projektets mål, at anvendelse af digital læring har skullet bidrage til øget efterspørgsel efter AMU i såvel kursistmålgruppen som i virksomhederne. Dette f.eks. som et resultat af, at dele af undervisningen er gennemført som ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Det har i projektet været vanskeligt at se en øget efterspørgsel direkte fra kursister for arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring. Projektdeltagerne vurderer dog, at kursisternes tilfredshed med de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser betyder, at de fremadrettet vil være motiverede for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser, der anvender digital læring.

Projektet har bidraget til en øget efterspørgsel fra virksomhederne på arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring på mange skoler, men der er også skoler, der ikke har set denne efterspørgsel endnu. En af projektdeltagerne fortæller om den øgede efterspørgsel:

"Der er kommet en øget efterspørgsel på AMU, fordi der er afvekslende undervisning og muligheder for at imødekomme forskellige læringsstile hos deltagerne... Som en sideeffekt, kan anvendelsen af digitale hjælpemidler forbedre deltageres it-kompetencer, samt deres evne til at anvende digitale hjælpemidler og værktøjer.

En anden projektdeltager fortæller, at der er en øget efterspørgsel på splitforløb med anvendelse af digital læring. Projektdeltageren fortæller:

"Flere vil ønske splitforløb, hvor det er muligt at anvende digitale læringsformer som iPad til videooptag og instruktionsvideoer til understøttende læring i splitperioden."

En af klyngerne skriver i deres afrapportering, at de kan se en forskel på efterspørgslen inden for henholdsvis social- og sundhedsområdet og det pædagogiske område. Klyngen skriver i deres afrapportering:

"Vi har ikke set en øget efterspørgsel inden for SOSU-området endnu, men på det pædagogiske område er der stigende efterspørgsel efter aftenkurser og ikke-tilstedeværelseskurser, fjernundervisning m.m."

En projektdeltager fra en af de andre klynger fortæller, at de oplever, at kommunerne efterspørger fleksibiliteten i arbejdsmarkedsuddannelserne, og at de er glade for den digitalisering, der anvendes i uddannelserne. Samtidig oplever skolerne, at deltagerne er meget positive i forhold til digitaliseringen.

Arbejdsmarkedsuddannelserne kan imødekomme virksomhedernes øgede efterspørgsel efter læring, fordi tid, rum og deltagertal ikke udgør begrænsninger for læring

Det er projektdeltagernes vurdering, at skolerne i høj grad kan imødekomme virksomhedernes efterspørgsel efter kompetenceudvikling. Selvom der har været udfordringer, har skolerne således kunnet imødegå disse udfordringer.

Der er projektdeltagere, der peger på, at fleksibiliteten i arbejdsmarkedsuddannelserne kan øges gennem en øget anvendelse af asynkron undervisning. En projektdeltager siger:

”Det kan være, at fleksibiliteten øges, hvis virksomhederne kan tilbydes forløb, hvor kursisterne med asynkron undervisning ikke behøver at være på kursus på samme tid. De kan f.eks. løse opgaver på en asynkron fjernundervisningsdag på et andet tidspunkt end deres kollega. Det øger fleksibiliteten for arbejdsgiveren, der således ikke behøver at undvære de to medarbejdere samtidig.”

Flere af klyngerne peger i deres afrapporteringer på, at udfordringerne ikke nødvendigvis består i, at skolerne ikke kan imødekomme virksomhedernes efterspørgsel på arbejdsmarkedsuddannelser, der ikke er begrænset af tid, rum og deltagerantal, men mere i at virksomhederne ikke efterspørger arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring.

Projektdeltagerne fra en af skolerne fortæller:

”På nuværende tidspunkt oplever kursusafdelingen ikke en øget efterspørgsel på digital læring og fjernundervisning fra kunderne. Dog er erfaringerne fra kursisters tilbagemeldinger, at de sætter stor pris på og finder værdi i, at kurserne gennem fjernundervisning/asynkron undervisning bliver mere fleksible og tilgodeser kursisters indlæringssevne, tempo og læringsstile.”

Projektdeltagerne fra en anden skole siger om virksomhedernes manglende anvendelse af de fleksible arbejdsmarkedsuddannelser:

”Vi oplever, at kunderne ikke er helt klar til at udnytte den nye fleksibilitet. Til trods for kritik af lange kursusdage i AMU-systemet, så udfordrer det praksis, at kursisten skal være væk fra arbejdspladsen halve dage og arbejde selvstændigt med fjernundervisning andre dage.”

Andre projektskoler påpeger, at de fleste kommuner ønsker, at undervisningen skal foregå på skolerne og ikke som ikke-tilstedeværelsesundervisning, men at kommunerne til gengæld er meget positive over for anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Arbejdsmarkedsuddannelserne har et endnu bedre image blandt AMU-målgruppen, virksomheder, faglige organisationer og samfundet generelt

Projektdeltagerne giver udtryk for, at øget fleksibilitet i arbejdsmarkedsuddannelserne bidrager til at give arbejdsmarkedsuddannelserne et bedre image.

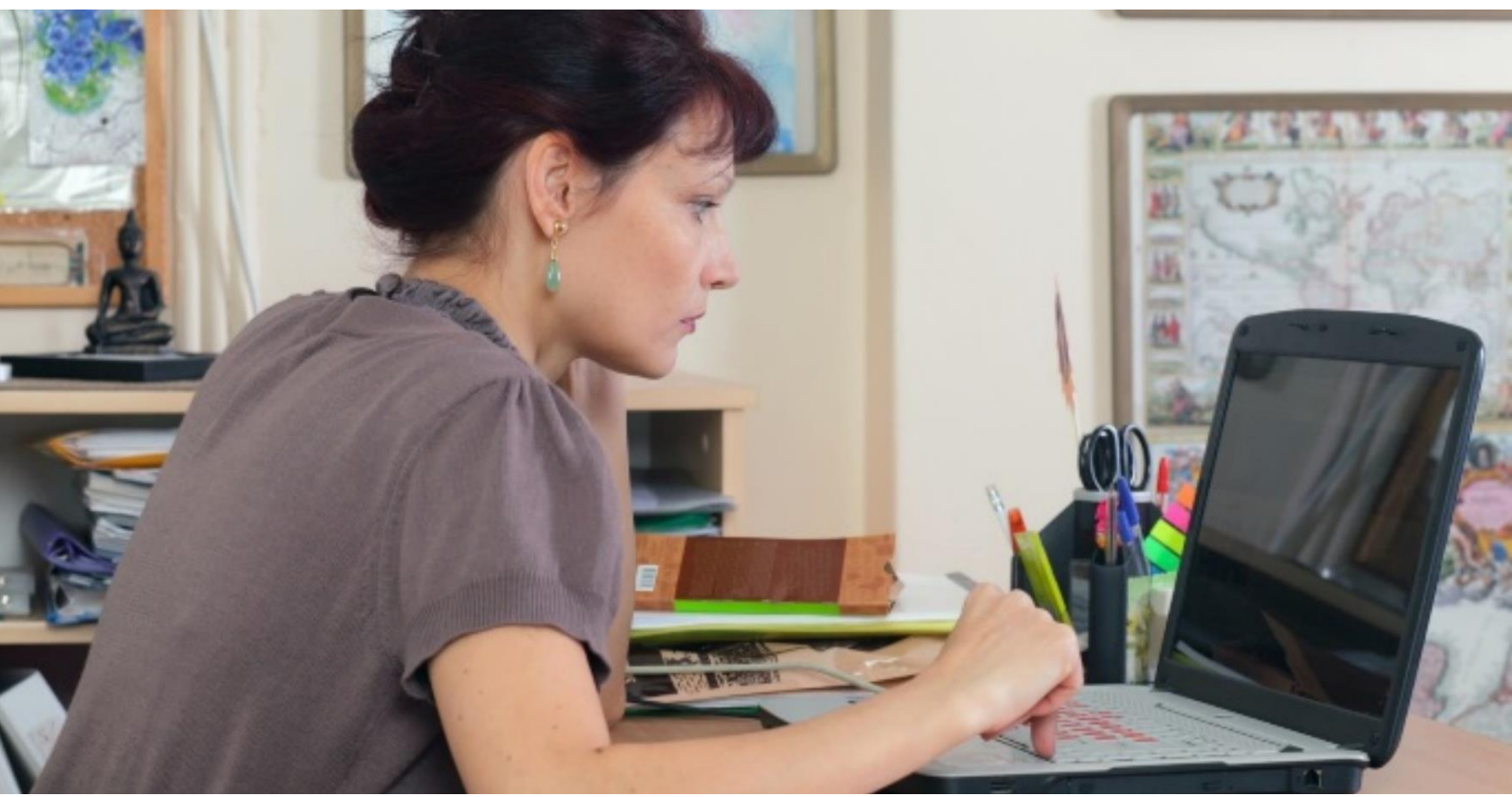
Samtidig er der projektdeltagere, der peger på, at manglende fleksibilitet i uddannelserne kan betyde, at det kan blive svært for arbejdsmarkedsuddannelserne at eksistere på sigt.

En af projektskolerne skriver i deres afrapportering:

“Fjernundervisning muliggør en større fleksibilitet i forhold til f.eks. asynkron undervisning, som medfører et mere fleksibelt AMU. Og i dette udbud er der brug for, at vi kan fortsætte med at eksistere i en verden af private aktører, som ikke er bundet af den samme lovgivning.”

Andre projektskoler peger i deres afrapportering på, at det er vigtigt, at arbejdsmarkedsuddannelserne fremstår som en tidssvarende undervisning, der benytter digitale værktøjer, og som dermed imødekommer deltagernes behov.

Der er desuden projektskoler, der peger på, at der er såvel kommuner som medarbejdere, der **ikke** ønsker, at arbejdsmarkedsuddannelserne gennemføres med anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisningen. Dette bunder primært i, at de mener, at det er en fordel at deltage i uddannelsesforløb sammen med andre fra samme branche, da dette i høj grad kan bidrage til erfaringsudveksling og ny inspiration.



Løbende udvikling af metoder og værktøjer til digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne

Et af projektets mål har været, at det skulle bidrage til en løbende udvikling af metoder og værktøjer til digital læring i AMU.

Der er løbende blevet videreudviklet på de metoder og værktøjer til digital læring, der blev udviklet ved projektets start.

Ved projektets afslutning har projektdeltagerne revurderet de udviklede metoder og værktøjer, og ved udarbejdelse af inspirationsmaterialer til digital læring i AMU har projektdeltagerne beskrevet de mest ideelle metoder og redskaber i relation til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

Af klyngernes afrapporteringer fremgår det, at projektskolerne har strategier og planer for den fortsatte udvikling af metoder og værktøjer til digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Øget undervisningsdifferentiering som følge af digitale læringsmaterialer og -metoder imødekommer kursisternes forskellige læringsstile

Flere af projektskolerne lægger i deres afrapporteringer vægt på, at de digitale læringsmaterialer og -metoder netop giver mulighed for en øget undervisningsdifferentiering.

Dette gælder f.eks., når der i undervisningen anvendes videoer med faglige oplæg, som kursisterne kan se så mange gange, de har behov for det. En af projektdeltagerne fortæller:

"En del af fjernundervisningen indebar, at deltagerne skulle se en film og svare på spørgsmål. Det var her muligt for deltagerne at se filmen flere gange, hvis de havde behov for det. Det samme gør sig gældende, hvis man optager en undervisning på video. De, som ikke får fat i det hele første gang, har mulighed for at se undervisningen flere gange, indtil de forstår det."

En af projektskolerne beskriver i deres afrapportering, hvordan den digitaliserede undervisning i højere grad end traditionel undervisning kan bidrage til at imødekomme kursisternes behov:

"Ved at vi har fået større fokus på indførelse af e-didaktikken, er vi gået mere over til den dialogiske undervisningsform (jf. M. M. Bakhtins tre undervisningsformer). Med denne form bliver der mere fokus på, at kursisten tager udgangspunkt i egne erfaringer, og at underviserne mere bliver konsulenter, der faciliterer kursistens evne til selv at konstruere viden ind i sin egen arbejdskontekst."

Andre projektdeltagere peger på, at den øgede digitaliserede undervisning også skaber bedre muligheder for, at deltagerne bruger oplæringsfunktioner og "tale til skrift" gennem anvendelse af de iPads, der i forvejen bruges i den digitaliserede undervisning.

Alle skolerne – også ikke-projektskoler – udbyder digitale læringsforløb inden for arbejdsmarkedsuddannelserne

Projektskolerne har alle udbudt digitale læringsforløb i projektperioden. Projektskolerne har desuden bidraget til, at flere skoler såvel inden for social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske område og inden for andre efteruddannelsesområder har fået indsigt i mulighederne for at gennemføre digitale læringsforløb.

Det har dog inden for projektperioden ikke været muligt for projektskolerne at bidrage til, at skoler uden for projektet rent faktisk også har udbudt digitale læringsforløb.

Udviklingen af de digitale læringsforløb har stået på i hele projektperioden, og det er først ved projektets afslutning, at der kan ske en spredning af projektets erfaringer med de metoder og redskaber, der er anvendt i de digitale læringsforløb.

De inspirationsmaterialer, der er udviklet til digital læring inden for de otte udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser, vil i høj grad kunne bidrage til, at andre skoler fremadrettet kan udbyde arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring.



4.3 Effekter på lang sigt

Der er i projektet opstillet fire effektmål på lang sigt.

Et af effektmålene har været, at projektet har skullet bidrage til øget læring og transfer i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det har desuden været et effektmål, at flere og nye kursister får mulighed for at deltage i AMU, fordi de har mulighed for at gennemføre hele eller dele af uddannelsen ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Det tredje effektmål på lang sigt har været, at flere og nye arbejdspladser sender deres medarbejdere på arbejdsmarkedsuddannelser pga. af den øgede fleksibilitet i uddannelserne.

Endelig har det været et af projektets effektmål på lang sigt, at såvel kursisternes som virksomhedernes tilfredshed med arbejdsmarkedsuddannelserne vil blive øget.

Det følgende er en præsentation af, i hvilken grad projektets effektmål på lang sigt kan blive opfyldt.

Øget læring og transfer

Flere af projektskolerne peger på, at den digitale læring i arbejdsmarkedsuddannelserne med bl.a. splitundervisning og ikke-tilstedeværelsesundervisning i høj grad bidrager til øget læring og transfer.

Projektskolerne skriver bl.a. følgende i deres afrapporteringer:

"Ikke-tilstedeværelsesundervisningen muliggør, at deltagerne kan være tættere på praksis i læringssituationerne, hvilket kan medvirke til en smidigere overførbar læring."

"Der er helt klart øget læring og transfer, idet kursisterne får mulighed for afprøvning af digitale læringsmidler i splitforløb, samtidig med at de har mulighed for at hente understøttende læring gennem instruktionsvideoer på det digitale websted."

"Der er gode muligheder for øget læring og transfer ved digital læring. Begrundet i at kursisterne har mulighed for at genopleve og gentage undervisningen der hjemme. Alene eller sammen med kollegaer. Vi kommer til at ramme kursisterne på forskellige måder, når vi vælger forskellige undervisningsmetoder."

En af projektskolerne peger på, at den rette kombination af tilstedeværelsesundervisning og ikke-tilstedeværelsesundervisning på de rigtige tidspunkter kan bidrage til øget transfer. En projektdeltager fortæller:

”Det er en god mulighed, at dele af undervisningen kan ligge inden tilstedeværelsesundervisningen, mens andre dele kan ligge efter tilstedeværelsesundervisningen. Dette kan f.eks. betyde, at vi på et 5 dages uddannelsesforløb lægger første dags undervisning som fjernundervisning og det samme med sidste dags undervisning. På den måde laver vi et splitforløb, hvor start og slut ligger som fjernundervisning.”

Flere projektdeltagere peger på, at det udover den digitale læring, der anvendes på arbejdsmarkedsuddannelserne, især er, når uddannelserne gennemføres i split, at mulighederne for transfer øges.

Flere og nye kursister får mulighed for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelserne, fordi de har mulighed for at gennemføre hele eller dele af uddannelsen ved ikke-tilstedeværelsesundervisning

Nogle af projektskolerne peger på, at anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning i høj grad kan bidrage til, at flere får mulighed for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelserne.

En af projektskolerne skriver i deres afrapportering:

”Vi oplever, at de store fysiske afstande i vores udbudsområde kan besværliggøre især lediges muligheder for at deltage i kurserne, eftersom infrastrukturen i området ikke altid er tilpasset mødetiderne i Kursuscentret. Ikke-tilstedeværelsesundervisning kan være en måde for denne målgruppe at deltage i kurserne på trods af de fysiske afstande.”

En af de andre projektskoler peger på, at flere undervisningsdage med asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning kan bidrage til, at flere og nye kursistgrupper vil deltage i arbejdsmarkedsuddannelserne.

En af projektdeltagerne siger:

"Undervisningen bliver mere fleksibel, hvis der er flere fulde dage med asynkron fjernundervisning. Men den største effekt er muligvis, at der kan lægges asynkron fjernundervisning på den sidste del af dagen. Kursisterne giver udtryk for, at det er meget lange kursusdage, og at de har svært ved at lære noget på den sidste del af dagen, når de er på kursus i 7,4 timer. Ved at lægge asynkron fjernundervisning sidst på dagen får kursisterne mulighed for at være på kursus på et andet tidspunkt, hvor de er mere åbne for læring."

En projektdeltager fra en af de andre skoler giver udtryk for, at det især kan være en fordel for kursister, der normalt arbejder på deltid, hvis der lægges asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning i slutningen af kursusdagene, så undervisningsdagene bliver kortere.

Flere og nye arbejdspladser sender deres medarbejdere på arbejdsmarkedsuddannelser

De fleste projektdeltagere giver udtryk for, at det kan være svært at vide, om flere og nye arbejdspladser på sigt vil lade deres medarbejdere deltage i arbejdsmarkedsuddannelser som følge af, at der anvendes digital læring. Det er under alle omstændigheder ikke en synlig effekt af projektet.

Nogle af projektdeltagerne tror, at det vil være en mulig effekt, mens andre peger på, at det i højere grad vil være den gode fortælling om de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser, der kan øge kundegrundlaget. Det vil ifølge disse projektdeltagere hverken være selve digitaliseringen eller anvendelsen af ikke-tilstedeværelsesundervisning i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Omvendt er der andre projektdeltagere, der peger på, at den digitale undervisning kan åbne virksomhedernes øjne for, at deres medarbejdere i forbindelse med deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne kan lære at anvende relevante it-redskaber i praksis.

Samtidig mener disse projektdeltagere også, at anvendelse af asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning måske netop er dét, der kan få nye arbejdspladser til at se de muligheder, der ligger i at få kompetenceudviklet deres medarbejdere gennem deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Øget tilfredshed med arbejdsmarkedsuddannelserne hos både kursister og virksomheder

Det sidste af de langsigtede effektmål for projektet har været, at det skulle bidrage til at øge tilfredsheden med arbejdsmarkedsuddannelserne hos både kursisterne og virksomhederne.

Det er især de projektskoler, der har haft et tæt samarbejde med virksomhederne om planlægning og gennemførelse af de digitale arbejdsmarkedsuddannelser, der giver udtryk for, at det har bidraget til at øge kursisternes og virksomhedernes tilfredshed.

En af klyngerne skriver i deres afrapportering:

"Med Ringkøbing-Skjern projektet, "Samspil og relationer - ICDP" er der helt sikkert øget tilfredshed med AMU-kurset, hvilket skal tilskrives hele måden, undervisningen og projektet er organiseret og gennemført på."

En af de andre projektskoler skriver, at kursisterne er blevet mere tilfredse, fordi de oplever, at de lærer mere, når de deltager i asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning, hvor de kan vælge at løse de opgaver, de har fået med hjem, når det passer bedst ind i forhold til deres arbejde og fritid.

Samme projektskole har også en oplevelse af, at virksomhederne bliver mere tilfredse, fordi de ser en bedre transfer på arbejdsmarkedsuddannelserne, der anvender asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Andre projektskoler peger på, at de endnu ikke har valide målinger af såvel kursisternes som virksomhedernes tilfredshed til at kunne afgøre, hvorvidt tilfredsheden er øget netop på grund af den digitale gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelserne.



5. Indikatorer, deskriptorer, udfordringer og læring i projektet

Dette kapitel indeholder en opsummering af de indikatorer og deskriptorer, der blev udarbejdet på indikatorworkshoppen ved projektets start.

Kapitlet indeholder desuden en beskrivelse af de udfordringer, der har været i forbindelse med gennemførelsen af projektet, samt den læring der har været. Endelig indeholder kapitlet nogle anbefalinger til fremtidige projekter.

5.1 Resultater på indikatorer og deskriptorer

Ny viden om digital læring

Ét af projektets resultatmål har været, at projektdeltagerne, øvrige medarbejdere på projektskolerne og andre interessenter har fået ny viden om digital læring gennemført som tilstedeværelses- og ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Indikatorerne herpå er målt med et digitalt spørgeskema, der er sendt til alle projektdeltagere ved projektets start og ved projektets afslutning. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført, og den viser, at projektdeltagerne i vid udstrækning har fået og anvendt ny viden om digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Deskriptorer på, om de forskellige aktører har fået ny viden om digital læring, ses bl.a. gennem projektdeltagernes beskrivelser af erfaringer fra videndelingsmøderne. Dette er sket i den afrapporteringsskabelon, som alle klyngerne har udfyldt ved projektets afslutning. Jf. bilag 6.5 Afrapporteringsskabelon.

Afrapporteringerne viser, at projektdeltagernes kollegaer og ledere gennem deltagelse i videndelingsmøderne har fået indsigt i projektets udviklingsaktiviteter og erfaringer, og at dette har resulteret i, at uddannelsesinstitutionerne i endnu større udstrækning har anvendt digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Indikatorerne og deskriptorerne på, at projektet har bidraget til ny viden om digital læring som tilstedeværelses- og ikke-tilstedeværelsesundervisning er bl.a. uddybet i det første afsnit i *Kapitel 4.1 Effekter på kort sigt* (jf. s. 37 ff.) samt i det første og det sjette afsnit i *Kapitel 4.2 Effekter på mellemlang sigt* (jf. s. 48 f. og s. 54 f.)

Kursisterne får kursusbevis ved kursusafslutning

Ét af resultatmålene har været, at kursisterne får kursusbevis ved kursernes afslutning, hvilket viser, at de har opnået de kompetencer, der er beskrevet i arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformuleringer.

En indikator på, at dette mål er nået, er, at 90 % af kursisterne får udstedt et AMU-uddannelsesbevis ved uddannelsernes afslutning.

Det fremgår af klyngernes afrapporteringer, at stort set alle deltagerne i arbejdsmarkedsuddannelserne med anvendelse af digital læring har fået udstedt uddannelsesbevis. På tre af arbejdsmarkedsuddannelserne er der henholdsvis 89 %, 92 % og 96 % af deltagerne, der har fået uddannelsesbeviser, mens alle deltagerne i de øvrige arbejdsmarkedsuddannelser har fået uddannelsesbeviser.

Årsagen til, at nogle af deltagerne ikke har fået uddannelsesbeviser, er, at de har været fraværende pga. af sygdom, eller at de er stoppet på uddannelsen, som følge af at de har fået job, og derfor ikke har kunnet afslutte uddannelsen.

Det fremgår af klyngernes afrapporteringer, at anvendelsen af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne ikke har været en hindring for, at AMU-deltagerne har gennemført uddannelsesforløbene med et tilfredsstillende resultat og som følge deraf har fået udstedt uddannelsesbeviser.

En nærmere beskrivelse af de gennemførte uddannelsesforløb kan læses i det fjerde afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf. s. 18 ff.)

Virksomhederne vurderer, at medarbejdernes kompetencer kan anvendes i praksis

En indikator på virksomhedernes vurdering af, om medarbejdernes kompetencer kan anvendes i praksis, var ved projektets start sat til, at virksomhederne skulle svare mindst 4,0 på følgende spørgsmål i Viskvalitet.dk:

"I hvilken grad har medarbejderen/medarbejderne haft mulighed for at anvende udbyttet af kurset?"

Der foreligger ingen resultater på ovenstående spørgsmål fra virksomhederne i Viskvalitet.dk på de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring.

Som det fremgår af det sidste afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* har nogle af projektskolerne dog valgt at evaluere uddannelsesforløbene med virksomhederne på anden vis (jf. s. 32 ff.).

I disse evalueringer giver virksomhedsrepræsentanterne bl.a. udtryk for, at anvendelsen af digital læring har bidraget til at øge deltagernes udbytte af undervisningen.

Modeller til dokumentation af læringsudbytte anvendes og videreudvikles

En indikator på, at der i projektet er anvendt og videreudviklet modeller til dokumentation af læringsudbyttet er, at der foreligger 2-3 modeller ved projektets afslutning.

Modellerne skal være testet, erfaringerne beskrevet, og disse skal ligge tilgængeligt på den fælles platform Fronter.

Projektdeltagerne har udviklet, afprøvet og beskrevet en række forskellige modeller for måling af AMU-deltagernes læringsudbytte. Nogle af klyngerne har anvendt de webbaserede værktøjer Kahoot, Socrative og Google Analyse til måling af deltagernes læringsudbytte.

Andre klynger har valgt at vurdere og dokumentere og måle AMU-deltagernes læringsudbytte ved at vurdere de analyser, produkter eller resultater af casearbejdet, som deltagerne skulle fremstille som en del af uddannelsen.

Endelig er der klynger, der både har anvendt webbaserede testværktøjer og deltagernes analyser og/eller produkter til dokumentation af læringsudbyttet.

Klyngerne har i deres afrapporteringer beskrevet erfaringerne med de forskellige værktøjer, og en nærmere beskrivelse heraf fremgår af det næstsiste afsnit i *Kapitel 4.1 Modeller til dokumentation af kursisternes læringsudbytte* (jf. side 45 ff.).

Modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse anvendes og videreudvikles

En indikator på, at der i projektet er anvendt og videreudviklet modeller til dokumentation af kursisternes aktive deltagelse ved ikke-tilstedeværelsesundervisning, er, at der foreligger 2-3 forskellige modeller til dokumentation ved projektets afslutning.

Modellerne skal være testet og beskrevet med undervisernes erfaringer og vurderinger, og de skal ligge tilgængeligt på den fælles platform Fronter.

Projektdeltagerne har udviklet, afprøvet og beskrevet en række forskellige modeller for dokumentation af AMU-deltagernes aktive deltagelse ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Dokumentationen af aktiv deltagelse har f.eks. bestået i, at opslag af gruppeselfies på den fælles platform ved dagens begyndelse, sms til underviseren ved undervisningsdagens afslutning, aflevering af opgaver på den fælles platform, indskrivning i chatten på Skype ved dagens begyndelse, besvarelse af online-test, videooptagelse og deltagelse i fælles Skype-møder.

Der er desuden klynger, der har anvendt Office Mix statistikprogrammet, hvorfra underviseren kan hente oplysninger om, hvor længe kursisten har anvendt programmet.

Klyngerne har i deres afrapporteringer beskrevet erfaringerne med de forskellige modeller til dokumentation af AMU-deltagernes aktive tilstedeværelse ved ikke-tilstedeværelsesundervisning. En nærmere beskrivelse heraf fremgår af det sidste afsnit i *Kapitel 4.1 Effekter på kort sigt* (jf. side 45 ff.).

Kursisternes tilfredshed med de digitale læringsforløb

Indikatorer på, at kursisterne har erhvervet sig digitale kompetencer gennem deltagelse i de gennemførte uddannelsesforløb er bl.a., at kursisternes besvarelser af de specifikke spørgsmål til Viskvalitet.dk, der er udarbejdet til projektet, og som omhandler kursisternes tilfredshed med anvendelse af digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Som det fremgår af det sidste afsnit i *Kapitel 3. Projektets output* (jf. s. 28 ff.), så har uddannelsesinstitutionerne ikke været konsekvente i deres opsamling af evalueringsresultater fra Viskvalitet. Derfor er det ikke muligt at belyse den samlede gruppe af kursisters tilfredshed med de digitale læringsforløb alene gennem analyse af resultaterne fra Viskvalitet.

En af projektskolerne har afleveret evalueringsresultater på alle de gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring, og evalueringsresultaterne ligger langt over gennemsnittet for samtlige arbejdsmarkedsuddannelser.

Det fremgår ligeledes af de øvrige forskellige evalueringer af uddannelsesforløbene, der er gennemført med anvendelse af skriftlige evalueringsspørgsmål, mundtlige evalueringer og fokusgruppeinterview, at langt de fleste kursister har været tilfredse med de digitale læringsforløb.

Flere af klyngerne skriver i deres afrapporteringer, at kursisterne udover at tilegne sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne, også tilegner sig digitale kompetencer, og at kursisterne udtrykker tilfredshed hermed.

Alle skoler udbyder AMU-kurser med digital læring

En indikator på, at skolerne udbyder arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring er, at dette fremgår af uddannelsesinstitutionernes websites.

Skolerne har i projektperioden løbende beskrevet arbejdsmarkedsuddannelsernes anvendelse af digital læring på deres websites, ligesom de har informeret om, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser der kunne gennemføres med anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning (fjernundervisning).

Flere af projektskolerne oplyser, at de udbyder stadig flere arbejdsmarkedsuddannelser med anvendelse af digital læring, og at dette er en del af skolernes strategi.

Se eksempler på skolernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser med digital læring herunder (kommer fra SOSU Sjælland) og på næste side.



Konflikthåndtering i pædagogisk arbejde - AMU

Har du lyst til at få nye redskaber til at forebygge og håndtere konflikter i dit pædagogiske arbejde?

Så er dette kursus noget for dig.

Efter endt kursus kan du:

- Medvirke til at forebygge og håndtere konflikter i pædagogiske praksis
- Skabe rammer, der kan udvikle børnenes kompetencer til at forebygge og løse konflikter
- Reflektere over egne konfliktmønstre
- Analysere og reflektere konflikter og kan anvende forskellige konfliktløsningsmodeller
- Anvende relevante roller i løsningen af konflikter

Da vi gør brug af digitale medier i undervisningen vil du også kunne anvende digitale redskaber i dit konfliktløsende arbejde efter kurset.

To dage af kurset vil foregå som fjernundervisning, hvor der arbejdes i grupper med kursets teoretiske oplæg i forhold til den pædagogiske praksis.

Du skal medbringe din egen eller din arbejdsplads' tablet med adgang til de Apps, som vi skal anvende på kurset. Du vil få tilsendt en liste over disse Apps sammen med din indkaldelse til kurset. Der kan forventes et max. beløb på 150 kr. til indkøb af Apps.

Se uddannelsesbeskrivelse og målene for kurset [her](#)

Praktisk info

Målgruppe: Pædagogmedhjælpere, dagplejere, klubmedarbejdere m.fl.

Dato: 27. februar - 3. marts 2017 (5 dage)

Mødetid: Kl. 8.15 - 15.40 (7,4 time pr. dag)

By: Ringsted

Leg og læring med digitale medier i dagtilbud

Dato: 29. februar - 2. marts + 16. - 17. marts kl. 8.00 - 15.24 alle dage
Sted: Kongensgade 74-76 - 5000 Odense C.



AMU 47732
5 dage

Uddannelsen er gratis for deltagere med en uddannelsesmæssig baggrund svarende til max erhvervsskoleniveau. Hvis du har en kort uddannelse, kan du søge VEU godtgørelse.

Yderligere oplysninger:
Telefon 6310 2700 eller
e-mail kursus@sosufyn.dk
Tilmeldingsfrist senest 4 uger før start på
www.efteruddannelse.dk
eller via www.sosufyn.dk.

Uddannelsen ruster dig til at arbejde med digitale medier som f.eks. iPad i daginstitutioner, sådan at du sammen med børnene kan gå på opdagelse i de mange muligheder for leg og kreative udtryksformer. Du lærer at tilrettelægge pædagogiske aktiviteter med inddragelse af digitale medier, og får redskaber til at vurdere de mange digitale tilbud. Uddannelsen foregår digitalt, og du vil få udleveret en iPad ved opstart.

På uddannelsen lærer du:

- om børns lyst og evne til at udtrykke sig kreativt gennem digitale medier
- at kunne tilrettelægge aktiviteter med inddragelse af digitale medier og fastlægge mål for aktiviteterne
- at kunne vurdere spil og programmer til leg og læring
- at kunne støtte børns videnssøgning på nettet

Målgruppe

Målgruppen for uddannelsen er medarbejdere, der arbejder med større og mindre børn i dagtilbud, eksempelvis dagplejere, pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter.

Du skal være opmærksom på, at uddannelsen udbydes som delvis fjernundervisning. Dette betyder, at dele af undervisningen vil foregå hjemmefra.

Social- og Sundhedsskolen FYN

5.2 Udfordringer i projektet

En af de største udfordringer i projektet har været, at der i hele projektperioden har været udskiftning af projektdeltagere. I projektperioden har der været mange afskedigelser og omorganiseringer på de deltagende skoler, og dette har foranlediget, at der både er projektdeltagere og klyngetovholdere, der har måttet forlade projektet.

De mange ændringer i projektgruppen har skabt store udfordringer i nogle af klyngerne. Der er f.eks. således én af klyngerne, der i projektperioden har fået udskiftet tovholderen to gange.

På trods af disse udfordringer er det dog lykkedes projektdeltagerne i de seks klynger at fuldføre projektet.

Inden for nogle af arbejdsmarkedsuddannelserne har det været en udfordring for projektskolerne at overbevise virksomhederne om, at det ville være hensigtsmæssigt, at deres medarbejdere deltog i digitale læringsforløb, der også omfattede en større eller mindre grad af ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Dette betyder, at det på trods af intensiv information til virksomhederne har været vanskeligt for nogle af skolerne at få kursister til nogle af de arbejdsmarkedsuddannelser, der er udviklet digitale læringsmaterialer til, og som skulle have været gennemført med ikke-tilstedeværelsesundervisning.

For at få afprøvet de udviklede læringsforløb har skolerne i disse tilfælde anvendt de udviklede digitale læringsforløb på arbejdsmarkedsuddannelser med fuld tilstedeværelsesundervisning.

Der er desuden nogle af skolerne, der har anvendt dele af de udviklede undervisnings-/inspirationsmaterialer på andre arbejdsmarkedsuddannelser, som har faglige temaer, der relaterer sig til dem, der er udviklet materialer til.

Nogle af skolerne peger på, at det kan være en udfordring at finde det rette niveau for anvendelse af ikke-tilstedeværelsesundervisning. Det er vigtigt at være opmærksom på, at arbejdsmarkedsuddannelser, der har fokus på udvikling af praktiske handlekompetencer, og som også involverer samarbejde, kræver, at deltagerne i uddannelserne har tilstrækkelig tid til at få udviklet disse kompetencer i fællesskab på kursusdage med tilstedeværelse. Hvis ikke-tilstedeværelsesundervisningen får for stor vægt, kan deltagerne ikke tilegne sig kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne.

På trods af, at der foreligger to vejledninger fra Undervisningsministeriet om regler for dokumentation ved ikke-tilstedeværelsesundervisning (fjernundervisning), oplever nogle af skolerne det fortsat som en udfordring at være helt sikre på, hvordan reglerne for dokumentation overholdes.

Nogle af skolerne oplever det især som en udfordring at dokumentere kursisternes aktive deltagelse ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

En af skolerne påpeger f.eks., at de har været udfordret af, at de på skolen ikke havde en digital platform til AMU-kursister, der f.eks. kunne registrere, hvornår og hvor længe kursisterne var online, at de havde hentet og åbnet diverse filer, at de havde deltaget i et fælles refleksionsrum og f.eks. kunne besvare spørgsmål som dokumentation for, at videoer var set, og at artikler var læst.

Andre skoler peger på, at det kan være en udfordring at vurdere, om kursisterne ved ikke-tilstedeværelsesundervisning har anvendt det antal timer, der var til rådighed for besvarelse af opgaver, der efterfølgende skulle afleveres digitalt til skolen. Desuden er det tidskrævende for underviserne at vurdere opgavebesvarelserne og give kursisterne en god feedback, der ikke kommer til at minde for meget om den måde, kursisterne fik feedback på i deres skoletid.

Nogle af skolerne peger på, at skolernes usikkerhed på, hvordan reglerne for dokumentation ved ikke-tilstedeværelsesundervisning skal håndteres, kan betyde, at der er skoler, der helt undlader at anvende ikke-tilstedeværelsesundervisning. Det anbefales derfor, at Undervisningsministeriet udsender nogle praktiske guidelines med mange konkrete eksempler på, hvordan synkron og asynkron ikke-tilstedeværelsesundervisning kan gennemføres og dokumenteres i henhold til reglerne.

Det kan være en udfordring for nogle af AMU-kursisterne at skulle deltage i ikke-tilstedeværelsesundervisning, når de har været usikre på anvendelse af de it-redskaber, de har skullet benytte sig af. Der er f.eks. kursister, der har haft problemer med at få adgang til den digitale opslagstavle, mens andre har haft udfordringer med at få billede og/eller lyd ved fjernundervisning.

Dette er et opmærksomhedspunkt, som skolerne bør have ved alle digitale læringsforløb. På nogle af skolerne er disse udfordringer blevet afhjulpet ved, at kursisterne har arbejdet parvist eller i mindre grupper ved ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Nogle af projektdeltagerne giver udtryk for, at det har været en udfordring i udviklingen af digitale læringsforløb til arbejdsmarkedsuddannelserne, at de fælles projektaktiviteter med afholdelse af seminarer og webinarer ikke i højere grad havde fokus på at klæde projektdeltagerne på til at håndtere de tekniske udfordringer.

Der er en af klyngerne, der fortæller, at de gerne ville have haft undervisning i konkrete digitale metoder fra projektets begyndelse. Dette kunne bl.a. have været en hjælp til at forstå betydningen og nødvendigheden af at afklare mulige portalløsninger.

Projektdeltagernes ønske om indføring i konkrete digitale redskaber og værktøjer blev ved det 2. seminar delvist afhjulpet ved, at der blev afsat tid til, at nogle af projektdeltagerne kom med korte oplæg om nogle af de redskaber og værktøjer, de havde anvendt i arbejdsmarkedsuddannelserne.

En af de andre klynger giver udtryk for, at de har savnet støtte til udvikling af e-læringskompetencer og konkret it-kendskab til hardware og software. De har manglet, at der var en it-kyndig tovholder, som kunne inspirere, sparre med og supervisere projektdeltagerne, når de har haft behov for det. Projektdeltagerne vurderer, at de kunne have skabt en endnu større og mere kvalificeret viden om udvikling af digitale skills i arbejdsmarkedsuddannelserne, hvis de havde fået en sådan støtte.

Det kan på baggrund af ovenstående anbefales, at lignende projekter om udvikling af digitale læringsforløb i starten af projektforsløbet har fokus på at præsentere forskellige mulige it-værktøjer og elektroniske portaler, som kunne anvendes i projektet.

Da projektdeltagernes behov for viden om konkrete it-værktøjer og programmer er bestemt af såvel de it-kompetencer, projektdeltagerne har på forhånd, som af hvilke værktøjer og programmer der er relevante i forhold til den konkrete arbejdsmarkedsuddannelse, kan det være en god idé, at der afsættes timer til en it-kyndig person, der kan vejlede og sparre med projektdeltagerne/klyngerne i hele projektforsløbet.

Derved kan projektdeltagerne få hjælp til de helt specifikke udfordringer, de har i forhold til udvælgelse og anvendelse af de mest hensigtsmæssige it-værktøjer og programmer i relation til den konkrete arbejdsmarkedsuddannelse.

5.3 Læring, gode erfaringer og anbefalinger

De udarbejdede undervisnings-/inspirationsmaterialer viser, at der har været meget læring og mange gode erfaringer fra projektet, som projektdeltagerne på denne måde har videregivet til undervisere inden for de pågældende arbejdsmarkedsuddannelser. Alle øvrige undervisere inden for arbejdsmarkedsuddannelserne kan ligeledes lade sig inspirere af undervisnings-/inspirationsmaterialerne.

Det er vigtigt, at kursisterne kan låne computere, tablets og andre devices på skolerne – også under den del af undervisningen, der gennemføres som ikke-tilstedeværelsesundervisning, så de ikke skal til at installere specifikke programmer på egne eller arbejdspladsens computere.

Dette er især vigtigt, hvis kursisterne medbringer f.eks. tablets med forskellige styresystemer, og de ikke er rutinerede i anvendelse af disse.

Hvis kursisterne derimod er rutinerede i brug af den tablet, de medbringer i undervisningen, kan det være en fordel for dem at anvende den i undervisningen, da de også efter uddannelsesforløbet kan fortsætte med at anvende den tablet, de har et godt kendskab til.

I forhold til udbredelse af digital læring på uddannelsesinstitutionerne er det en fordel, at de anvendte metoder, værktøjer og programmer ikke er alt for komplicerede at gå til i forhold til it-kundskaber, så andre undervisere også kan gennemføre de digitale undervisningsforløb.

Kursisterne og virksomhederne har været glade for de digitale læringsforløb, der bl.a. har bidraget til at variere undervisningsformen. Anvendelse af digital læring har bidraget til, at kursisterne i større udstrækning selv kan være involveret i egen læreproces. Dette er f.eks. tilfældet, når kursisterne efter behov kan læse artikler i eget tempo samt få gennemgået teorien flere gange ved at se videoer, der er anvendt i arbejdsmarkedsuddannelsen.

Udvikling af digitale læringsforløb har bidraget til, at projektdeltagerne har skullet gentænke planlægning og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelserne i samarbejde med kollegaer fra andre skoler. Dette har bidraget til en udbytterig erfaringsudveksling og dialog mellem deltagerne, som har betydning for kvalitetsudvikling af arbejdsmarkedsuddannelserne – med eller uden anvendelse af digital læring.

Udviklingsarbejdet er foregået på seminarer, webinarer samt virtuelle eller fysiske klyngemøder. Webinarer og virtuelle klyngemøder har bidraget til, at projektdeltagerne selv har skullet anvende nogle af de digitale løsninger, der kan anvendes ved ikke-tilstedeværelsesundervisning. Dette har givet projektdeltagerne nogle erfaringer, de har kunnet bruge i deres eget udviklingsforløb med digital læring i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Webportalen Fronter har fungeret som videndelingsportal i projektperioden, og det har været givtigt, at alle projektmaterialer kunne findes på Fronter. Der er oprettet en række mapper på portalen, som skulle bidrage til at lette arbejdet med at finde frem til relevante materialer.

Erfaringerne fra webinarer har været meget positive. I god tid inden afholdelse af det første webinar var der tekniske test af systemet, så der var størst mulig sikkerhed for, at webinarret kunne gennemføres uden tekniske problemer.

Webinarerne har været velorganiserede med et program, der på forhånd var udsendt til deltagerne. Webinarerne er blevet gennemført i en kombination af korte oplæg, refleksionsspørgsmål, som projektdeltagerne arbejdede med på egen skole for lukkede kameraer, og fremlæggelse af refleksioner fra de deltagende skoler.

Det har i projektet været op til hver af de seks klynger, hvordan de ville afholde deres møder mellem seminarerne og webinarerne. Klynger blev dannet ud fra interesse for udvikling af digitale undervisningsforløb af de specifikke arbejdsmarkedsuddannelser og ikke ud fra geografisk placering af de deltagende skoler og projektdeltagere. Som følge heraf har nogle været sammensat af projektdeltagere fra skoler, der ligger i hver sin ende af landet.

For at få bedst udnyttelse af timerne til udviklingsarbejdet, har klyngerne derfor valgt at benytte sig af virtuelle møderum. Dette har i høj grad været tidsbesparende, samtidig med at projektdeltagerne har fået erfaringer med denne form for digitale møder. Alle klyngerne har dog også følt et behov for at mødes fysisk flere gange i projektperioden for på denne måde at "se hinanden i øjnene" under udviklingsarbejdet.

Dette behov for det nære samvær i udviklingsprocessen sætter hele den digitale læring i arbejdsmarkedsuddannelserne lidt i perspektiv, da kursister, virksomhedsrepræsentanter og projektdeltagere ligeledes giver udtryk for, at udvikling af kompetencerne i mange af arbejdsmarkedsuddannelserne nødvendiggør, at disse gennemføres med en passende fordeling af tilstedeværelsesundervisning og ikke-tilstedeværelsesundervisning.

Det er centralt med en god løbende videndeling af projektresultater, når der gennemføres langvarige projekter som f.eks. TUP-projekterne. Det kan derfor anbefales, at projektledelsen i fremtidige projekter udover udsendelse af statusmail et par gange om året også udarbejder f.eks. fire årlige nyhedsbreve i samarbejde med projektdeltagerne.

Nyhedsbreve kan både styrke den videndeling, der foregår mellem projektdeltagerne på seminarer og webinarer, og desuden kan nyhedsbrevene bidrage til løbende at informere styregruppen, ledelsesrepræsentanter på skolerne, involverede efteruddannelsesudvalg og øvrige interessenter om projektets aktiviteter og progression.



6. Bilag

6.1 Program for 1. seminar den 12. november 2014



Opstartsseminar

TUP 14 – Digitale skills i AMU – new practice
Onsdag den 12. november 2014 kl. 9.00-15.30
SOSU Fyn, Vestre Stationsvej 8-10, 5000 Odense C

Program:

- | | |
|-----------|---|
| Kl. 9.00 | Kaffe og morgenbrød |
| Kl. 9.30 | Velkomst v/projektleder Janne Bremholm <ul style="list-style-type: none">• Introduktion til projektet v/projektleder Janne Bremholm• Begrebsafklaring• To korte oplæg om tidligere erfaring med arbejdet med digitale medier• Brainstorm på mulige metoder/værktøjer |
| Kl. 11.45 | Frokost |
| Kl. 12.30 | Den videre proces med udvikling af metoder og værktøjer <ul style="list-style-type: none">• Oplæg v/Lizzie Mærsk Nielsen• Gruppearbejde og gruppefremlæggelser |
| Kl. 13.15 | Kaffepause |
| Kl. 13.30 | Etablering og valg af klynger |
| Kl. 14.45 | Mål- og handleplaner – det videre forløb i klyngerne v/Lizzie Mærsk Nielsen |
| Kl. 15.15 | Afrunding og evaluering af seminaret |

6.2 Program for 2. seminar den 15.-16. april 2015



Program Seminar 2
TUP 14 – Digitale skills i AMU – new practice
Den 15. og 16. april 2015
Comwell Middelfart,
Karensmindevej 3, 5500 Middelfart

Program onsdag den 15. april 2015:

- Kl. 9.00 Ankomst og formiddagskaffe
- Kl. 9.30 Velkomst v/projektleder Janne Bremholm
- Præsentation af dagens program
 - Praktiske oplysninger
 - Opfølgning på webinar
- Kl. 10.30 Status fra klyngerne v/ facilitator Lizzie Mærsk Nielsen
Klyngerne fremlægger:
- Opdaterede mål- og handleplaner
 - Anvendte værktøjer og metoder i de digitale læringsforløb
 - Digitale udfordringer
 - Overvejelser om markedsføring af de digitale læringsforløb (hvem kan kunderne være?)
- Kl. 12.30 Frokost
- Kl. 13.30 Oplæg om e-learning's didaktik v/Jacob Skjærris Lund og Anita Monty
Jacob er underviser og konsulent på Tradium. Tradium er en stor, udviklingsorienteret erhvervsskole med et meget bredt uddannelsessortiment. Anita Monty er læringskonsulent på its-learning. Jacob og Anita har skrevet artiklen "Blended learning", som er vedhæftet mailen med denne invitation
- Kl. 14.15 Kaffepause

Kl. 14.30	Workshops på tværs af klyngerne med afsæt i oplæg fra Jacob Skjærris Lund Udlevering af refleksionsspørgsmål. Jacob står til rådighed for sparring med klyngerne Kort fælles opsamling
Kl. 15.30	Workshop i egen klynge • Walk and Talk: Hvad kan vi bruge fra dagens program i vores klynge? Har vi behov for yderligere input? • Fortsættelse af arbejdet med tilrettelæggelse af de digitale læringsforløb
kl. 17.00	Kort opsamling på klyngeworkshop i plenum (afsluttes kl. 17.30)
kl. 18.30	Middag

Program torsdag den 16. april 2015:

Kl. 8.30	Præsentation af dagens program v/Janne Bremholm
Kl. 8.45	Oplæg om gode erfaringer med digitale læringsforløb Refleksionsspørgsmål
Kl. 9.30	Kaffepause
Kl. 9.45	Tilfredsheds- og effektmåling af de digitale læringsforløb v/Lizzie Mærsk Nielsen • Ekstra spørgsmål i Viskvalitet • Før- og eftermålinger af kursisternes udbytte af deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelsen
Kl. 10.15	Workshop i klyngerne • Fortsat arbejde med klyngernes udviklingsarbejde • Hvordan kan kursisternes udbytte måles?
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 13.00	Fortsat workshop i klyngerne • Opdatering af mål- og handleplaner Kaffepause
Kl. 14.30	Opsamling på status i forhold til indikatorer samt evaluering af seminaret
Kl. 15.00	Afrunding og tak for denne gang (5-10 minutter)

6.3 Program for 3. seminar den 2. december 2015



Program Seminar 3 TUP 14 – Digitale skills i AMU – new practice Den 2. december 2015 kl. 9-16 Fænø Park, Oddevejen 8, 5500 Middelfart Program

- Kl. 9.00 Ankomst og formiddagskaffe
- Kl. 9.30 Velkomst v/projektleder Janne Bremholm
- Præsentation af dagens program
 - Praktiske oplysninger
 - Opfølgning på webinar
 - Kort gennemgang af projektets forventede output og effekter ifølge ansøgningen og forandringsteorien.
- Kl. 10.00 Fremlæggelse fra klyngerne v/ facilitator Lizzie Mærsk Nielsen
Klyngerne fremlægger (15 minutter pr. klynge):
- Opdaterede mål- og handleplaner
 - Erfaringer med afprøvede værktøjer og metoder i de digitale læringsforløb
 - Erfaringer med enkle testmetoder til afprøvning af kursisternes læringsudbytte
 - Anvendte metoder til dokumentation af tilstedeværelse ved digital læring
 - Deltagertilfredshed og -udbytte målt med resultater i Vis-kvalitet.dk
- Fælles opsamling på klyngernes erfaringer.
- Kl. 12.00 Frokost
- Kl. 13.00 Udarbejdelse af undervisnings- og inspirationsmaterialer v/Lizzie Mærsk Nielsen
Præsentation af skabelon til udarbejdelse af undervisnings- og inspirationsmaterialer til digital læring. Klyngerne udarbejder undervisnings- og inspirationsmaterialer til de udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

Kl. 14.10	Kaffepause
Kl. 14.30	Kort opsamling på arbejdet med undervisnings- og inspirationsmaterialer Drøftelse af eventuelle behov for justeringer af skabelonen.
Kl. 14.45	Fortsat arbejde med udarbejdelse af undervisnings- og inspirationsmaterialerne
Kl. 15.15	Afrapportering af projektet Præsentation af skabelon for afrapportering samt hvilke elementer, der vil indgå i afrapporteringen.
kl. 15.30	Projektets videre forløb samt evaluering af seminar 3

6.4 Program for formidlingskonferencen



Program for Formidlingskonferencen
“TUP 14 – Digitale skills i AMU – new practice”
Den 10. november 2016, kl. 10.00 – 16.00
SOSU Sjælland, Rugvænget 2, 1. sal,
4100 Ringsted

Program:

- Kl. 10.00 Ankomst og formiddagskaffe
- Kl. 10.30 Velkomst v/projektleder Janne Bremholm
- Projektets formål, mål og indhold
 - Hvad har projektet som helhed vist, og hvilke overordnede erfaringer har vi fået?
- Kl. 11.30 Appetizer forud for “Cafemetoden i eftermiddag”
Præsentation af hver klynges udviklede redskaber og metoder til videre inspiration, og hvordan det bliver implementeret i praksis efter projektperioden v/klyngetovholderne (10 minutter til hver klynge)
- Kl. 12.30 Frokost
- Kl. 13.15 Cafemetoden
Besøg klyngerne og få en dialog om deres arbejde gennem projektet og afprøvningerne på det udvalgte AMU
- Kl. 14.15 Kaffe og kage
- Kl. 14.30 Perspektivering af projektets konklusioner/v Janne Bremholm
Digital læring i AMU fremover: Hvor er styrker og udfordringer set med erfaringerne fra dette projekt, herunder anbefalinger til Ministeriet og Efteruddannelsesudvalg
- Kl. 15.00 Tak for i dag til gæster
- Kl. 15.00 Intern afrunding
Gruppe/klyngearbejde: Hvordan holder vi fast i netværket, der er blevet dannet gennem TUP 14 projektet
Hvordan bygger vi videre på vores gode erfaringer?
- Opsamling på gruppearbejde og praktisk information
Hvor ligger de udviklede materialer fremover, hvordan og hvem vedligeholder osv.
- Kl. 16.00 Tak for et godt samarbejde.

6.5 Afrapporteringsskabelon

Digitale skills i AMU – new practice

Skabelon for klyngernes afrapportering af projektets proces og resultater.

Der afleveres én afrapportering pr. klynge. Afrapporteringen skal indeholde informationer fra alle de skoler, der indgår i klyngen. Alle projektdeltagere har 7,4 timer til deltagelse i afrapportering.

Klynge nr. Klyngetovholder	
Øvrige projektdeltagere (navn, uddannelsesinstitution)	
Arbejdsmarkedsuddannelse(r), der er arbejdet med i projektet (nr. og titel)	
Deltagere i arbejdsmarkedsuddannelsen/ Arbejdsmarkedsuddannelserne med digital læring Angiv antallet af hold, antallet af deltagere, hvor mange procent af deltagerne, der har fået udstedt AMU-bevis. Lav en opdeling fordelt på de involverede skoler.	
Beskrivelse af de anvendte metoder og værktøjer til digital læring Beskriv de metoder og værktøjer, der er anvendt til digital læring. Opdel for hver af de arbejdsmarkedsuddannelser, I har arbejdet med, hvis det er mere end én. Beskriv graden af ikke-tilstedeværelse.	
Erfaringer med de anvendte metoder og værktøjer til digital læring Fortæl om jeres erfaringer. Uddyb gerne, hvis erfaringerne har været forskellige for de forskellige uddannelsesinstitutioner og/eller hold, og giv nogle bud på, hvorfor erfaringerne har været forskellige.	

Anvendte værktøjer til dokumentation af kursisternes læringsudbytte Beskriv hvilke værktøjer/test etc. der er udviklet og afprøvet. Fortæl, hvordan de er anvendt. Fortæl om jeres erfaringer med udvikling og anvendelse af værktøjerne. Fortæl om resultaterne af målingerne.	
Anvendte modeller til dokumentation af kursisternes tilstedeværelse Fortæl hvilke modeller der er anvendt til dokumentation af kursisternes deltagelse i digital læring ved ikke-tilstedeværelses-undervisning. Fortæl om erfaringerne med de anvendte modeller.	
Kursisternes tilfredshed og udbytte Fortæl om kursisternes tilfredshed med deltagelse i de digitale læringsforløb. Redegør for resultaterne i Viskvalitet.dk (fælles spørgsmål, udvalgs-spørgsmål og de skolespecifikke spørgsmål, der er anvendt til kursisterne).	
Virksomhedernes tilfredshed og udbytte Fortæl om virksomhedernes tilfredshed. Redegør for resultaterne i Viskvalitet.dk, herunder antallet af virksomheder, der har fået tilsendt evalueringsskemaet, og antallet af gennemførte evalueringer. Angiv bl.a. det gennemsnitlige evalueringresultat på spørgsmålet: <i>"I hvilken grad har medarbejderen/medarbejderne haft mulighed for at anvende udbyttet af kurset?"</i>	
Markedsføring af digitale undervisningsforløb i AMU Fortæl, hvordan de digitale læringsforløb er blevet markedsført på de deltagende skoler. Fortæl om gode erfaringer og udfordringer med markedsføringen.	

Videndelingsmøder internt på skolerne De deltagende uddannelsesinstitutioner redegør for de gennemførte videndelingsmøder (målgruppe, antal deltagere, datoer for afholdelse og tidsrum, dagsorden, erfaringer, beslutninger etc.).	
Mulige effekter af projektets fokus på digital læring, bl.a. gennemført som ikke-tilstedeværelsesundervisning Skriv lidt om, hvorvidt projektet i større eller mindre grad har bidraget til opnåelse af de effekter, der var opstillet ved projektets start. Skriv evt. lidt om, hvad der skal til, for at digital læring i AMU kan bidrage til de opstillede effekter. Se udvalgte effekter til højre.	Projektdeltagerne og øvrige undervisere på skolerne har tilegnet sig ny viden om digital læring som tilstedeværelses- og ikke-tilstedeværelsesundervisning (effekt på kort sigt) Projektdeltagerne har kompetencer til at fastholde og videreudvikle digitale læringsforløb i AMU (effekt på kort sigt) Digital læring i AMU er en integreret del af projektskolernes kursustilbud (effekt på mellemlang sigt) Flere i kursistmålgruppen og virksomhederne har kendskab til digital læring (effekt på mellemlang sigt) Øget efterspørgsel på AMU i både kursistmålgruppen og virksomhederne (effekt på mellemlang sigt) AMU kan imødekomme virksomhedernes øgede efterspørgsel efter læring, fordi tid, rum og deltagerantal ikke udgør en begrænsning for læring (effekt på mellemlang sigt) AMU har et endnu bedre image (effekt på mellemlang sigt) Øget undervisningsdifferentiering som følge af, at digitale læringsmaterialer og -metoder imødekommer kursisternes forskellige læringsstile (effekt på mellemlang sigt) Øget læring og transfer i AMU (effekt på lang sigt)

	Flere og nye kursister får mulighed for at deltage i AMU, fordi de har mulighed for at gennemføre hele eller dele af uddannelsen ved ikke tilstedeværelsesundervisning (effekt på lang sigt) Flere og nye arbejdspladser sender deres medarbejdere på AMU (effekt på lang sigt) Øget tilfredshed med AMU hos både kursister og virksomheder (effekt på lang sigt)
Øvrige kommentarer i relation til projektet	